

REDACTIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună 2 "N-rii de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Idee mare sau absurdă?

De Eugen Brote.

Intrebarea dacă Ungaria va deveni cândva un stat național maghiar este dintre toate chestiunile deschise câte există și ar mai putea să se ivească pe tărâmul politicii de stat al acestei țeri, cea mai importantă. Ea este cea mai importantă nu din cauza, că existența statului ar fi legată și condiționată de o soluțiune norocoasă a ei, ci fiindcă Maghiarii, în a căror mâni se află astăzi cârma statului, pun întreaga politică de stat în serviciul ideii de stat național maghiar. Această idee dominează nu numai legiferarea, administrațiunea, instrucțiunea, ci și justiția, puterea armatăă, ba și în întreaga economie politică.

Mijloacele, prin care s'ar putea realiza ideea statului național maghiar, precum și timpul, ce s'ar recere pentru întruparea ei, sunt numai chestiuni de a doua ordine. Idei mari și greu de realizat — fără îndoială Maghiarii consideră ideea statului maghiar în această categorie — n'au fost nici odată părăsite numai din cauza că realizarea lor ar înțimpinat și recerut multă muncă, multă perseverență, mari și grele jertfe, violență și forță brută, sau din cauza că în urmărirea ei s'au stins și consumat multe generațiuni de oameni și au trecut secole chiar. Istoria ne servește cu exemple cum popoare, state, biserici au urmărit secole de-arândul o idee mare, nu s'au descurajat nici când firul a fost cu desăvârșire rupt, l-au înodat din nou și l-au tors înainte. În toate cazurile

înregistrate de istorie însă, ideile mari, cari au muncit diferite state și popoare, erau înainte de toate realizabile. Este și prea firească această condițiune. Căci o idee, care nu este realizabilă, nu poate fi nici mare, ori câtă muncă, ori câte stăruințe și jertfe s'ar aduce pentru ea și în numele ei. Munca, stăruințele și jertfele sunt apreciate numai dacă servesc scopul. Nu se atinge scopul, ideea urmărită, ori cât de sublimă s'ar prezentă ea, devine absurdă. Ideea construirii unui drum dela globul pământului la lună este măreață prin concepțiunea ei. Romanțierul Jules Verne a și dezvoltat-o în toate amănuntele ei. O lucrare serioasă, ce s'ar întreprinde de cineva pentru realizarea ideii ar fi însă depreciată din cauza, că nu s'ar atinge scopul: oamenii tot n'ar putea călători la lună; ideea sublimă pusă pe teren real și practic devine absurdă.

Și ideea statului național maghiar este îndrăzneată prin concepțiunea sa: un stat, care dela întemeierea sa până astăzi, de o mie de ani este poliglot, să fie prefăcut în mod masiv într-un stat național unitar! Este ea însă realizabilă? O soluțiune teoretică s'ar putea da, dar nu de această poate fi vorba în realitate. Când istoria nu găsește nici un stat, care ne-ar putea servi ca exemplu unei soluțiuni practice și reale

În Elveția nici nu s'a ivit vreodată ideea statului național. În Austria a frământat pe vremuri creerii conducătorilor politici, dar numai în mod trecător; ea a fost părăsită cu desăvârșire și astăzi un guvern, care ar urmări politica unui stat național în Austria, ar fi ridicol. Nici în Belgia nu

se gândește nimeni la satul național. Nu s'a ivit și n'a prins rădăcini în aceste state poliglote ideea statului național, fiindcă ea prin nerealisabilitatea ei devine absurdă. Politica statelor naționale consolidate a desființat fracțiuni mai mari sau mai mici de popoare *streine*, cari au ajuns de regulă prin cuceriri sub sceptrul lor, n'are nimic de a face cu ideea, statului național. În aceste state, statul național nu mai este o idee ci o realitate. Sunt deci foarte nepotrivite din toate punctele de vedere asemănările ce se fac în această privință între imperiul german și Ungaria.

Este imperiul german un stat poliglot și constituie Germania cu 94% din locuitorii țării o minoritate în stat? Se pretinde acolo dela majoritatea locuitorilor să renunțe la cultura lor națională și să sufere a fi administrați de funcționari cari nu înțeleg limba poporului și toate aceste în numele și pentru o idee oare-care politică? Asemănarea imperiului German cu Ungaria s'ar putea face cu oare-care temei numai în cazul când Polonia, ajunși la cârma statului, s'ar încerca din nou să și refacă statul național de odinioară și să sili pe Germanii să renunțe la cultura lor de dragul ideii de stat național polon!

Din norocire situațiunea nu este așa. Ci Germania, statul național deja consolidat urmărește ideea a nu permite între hotarele sale ca Polonia, Franzezii și Danezii, câți se găesc pe linia acestor hotare în grupuri compacte, să se desvoalte ca individualități naționale particulare. Aceste grupuri de popoare *streine* nu reprezintă decât 6% din

SCRISORI.

IV.

Lui Adrian.

Printre cei veniți încoace se distinge o figură cunoscută în viața noastră socială. Tinăr svelt, cu redingota neagră până peste genunchi, cu pardesiul pe braț și în cap cu o pălărie mare, neagră, ca la pictorii italieni. E figura seminaristului nostru.

În pasul semeț, în privirea lui blajină, în vorba lui măsurată, în care frazele din carte se amestecă cu cele din popor, seminaristul nostru are ceva particular și se deosebește de alți tineri. Eu cel puțin l-aș recunoaște să fiu în orice parte a lumii.

Viața și disciplina internatului — căci de, unde sunt mulți trebuie să existe o disciplină! — le dă oarecare stingăcie în gesturi și un aer de sfială. Mișcarea lor e mai țepăună. Strângerea lor de mână te doare.

Și totuși nu poate fi ceva mai simpatic ca acest seminarist, fie că l-ai întâlni sub arini Sibiuului, pe unde și plimbă uneori melancolia; fie că l-ai găsi în toiul zgomotoaselor petreceri studențești; sau fie că dai peste el la țară în vre-o casă preoțască cu față mare, în vremea secerișului și a peșirilor.

Din apropiere el este sufletul cel mai cald, mai sincer și mai entuziast. E elementul cel mai virgin și cel mai robust al tinerimei noastre. Și pe când universitarul se întoarce dintre străini blazat, is-

tovit, pretențios și cu dor de câștig, seminaristul sosește cu aceeași dragoste de cămin, cu aceeași fire nestricată și cu râvnă de muncă.

Ce rău e că n'avem ceva tipărit din viața intimă a seminaristilor! Nu există nici monografii mai mari asupra diferitelor noastre seminarii, — monografii în cari să se desfășoare trecutul întreg al acestor instituțiuni.

Ar fi din cale afară prețios să cunoaștem începuturile vieții... diecilor noștri, ceva de pe timpul, când cursurile erau de vre-o șase săptămâni și să vedem cum au evoluat în timp. Ce a fost la Blaj, ce a fost la Gherla cea uitată de Dumnezeu și ce a fost și la seminariile sârbești, unde se mai rătăcea câte un bogoslov de ai noștri? Nimic nu știm. Vorbesc doar cifre reci și câte un nume de dascăl despre cartea ce s'a făcut acolo, dar despre felul cum își trăiau viața, habar n'avem. Poate din amintire, ce se mai pomenește, din generație în generație, despre isprăvile unora și altora, despre conflicte cu vladicia și despre idilele celor ce nu călcau a popie.

Astăzi, firește, seminaristul este un element social indispensabil. El împărtășește ca alții cultura modernă. Alături de universitar, el e în fruntea tuturor mișcărilor noastre. Cântă, petrece, face politică și literatură... Odinioară însă făcea mătâni și canoane, postează și se rugă cu smerenie, izolându-se.

Rău că n'avem icoane din vremile alea pravoslavnice, dar bine c'au trecut. Văzând pe preotul nostru de astăzi, cu fața lui curată, cu haina îngrijită, cu vorba isteată și pricepută în

toate, îți dai ușor seama de superioritate aepoeci de acum. Ce curbă mare și frumoasă am făcut noi, ce linie lungă am parcurs dela întâii noștri seminaristi până acum, dela acei bieți dieci de două luni ai episcopului Moga, și dela întâii rumegători de »țipăi« ai Blajului până la »absoluții« de astăzi. Întreaga noastră evoluție culturală e dată în această asemănare.

La toți — la uniți mai puțin și la ortodoxi mai mult — se cunoaște influența spiritului mai liberal de instrucțiune. Ideea, că preoții n'au să fie numai slujitori la altarul bisericeii, ci la altarul poporului, prinde rădăcini tot mai trainice. Preocupările medievale se risipesc și orele de negândire, sau de lungi divagații și speculațiuni exegetice, sunt înlocuite cu o mai practică frământare a minții. În seminarii pătrunde lumina științelor și se caută stabilirea unei legături mai intime între preot și societatea modernă. La alte vremuri, alte rugăciuni.

Un pas mai avem de făcut, un pas numai, pentruca să fim la nivelul celorlalte neamuri. Seminaristii noștri cer să fie puși în rândul celor din învățământul superior.

Ei vor să fie după toată rânduiala »civi academici«. Vârsta și pregătirea le dă dreptul să aibă o altă împărțală a studiilor, un alt sistem de predare, profesori cu cea mai serioasă școală științifică și toate libertățile academice. Se lucrează oare ceva, pentruca aceste legitime dorințe să fie satisfăcute și să avem în curând o facultate pentru preoții români din Ungaria?

Fidelio.

toți locuitorii. Nu este deci nici decât idea »mare« a statului național, care inspiră și dominează, ca în Ungaria politica statului, ci este o idee strâmtă, mică, care cu toate aceste face destule supărări guvernului german. Este cel puțin realizabilă această strâmtă și mică idee? La această întrebare răspunde o carte apărută acum de curând în limba franceză de Fr. v. lessen »Manual de istoria cestiunei nordschlesvigiane«, un tom de 500 pagini, cu ilustrațiuni și cărți numeroase. În ea găsim istoria celor 250.000 Danezi, cari au ajuns la 1865 prin anexarea ducatului Schleswig sub guvernamentul german. Cauza acestei fracțiuni de popor se supune judecății lumii întregi și se vedește cu un aparat mare științific că n'a succes Germaniei a cucerii poporul. Ne-ar duce prea departe să intrăm, cu această ocazie, în amănuntele datelor bogate și instructive cuprinse în acest volum. Reținem numai vr'o câteva cifre caracteristice. Poporațiunea celor 4 districte locuite de Danezi a scăzut în timpul dela 1867 până la 1900 cu 6612 suflete; au emigrat în același timp 61.404 persoane, cea-ce însumă o pagubă economică (socotită după cheia statistice germane) pentru țară de 120 milioane mărci; 65 redactori danezi au fost condamnați la 182 luni temniță, și au urmat 74 condamnări la amende în bani în suma totală de 7625 mărci; reuniunea daneză pentru conservarea limbii avea la anul 1883 numai 676 membrii, la 1903 însă 2530; veniturile ei se urcau în timpul dela 1881—1883 la 14.000 mărci, dela 1899—1903 însă la 57.000 mărci anual; reuniunea școlară daneză (cu un venit anual de 19.000 mărci) a întreținut din anul 1893 până la 1904, nu mai puțin decât 2425 tineri la școli daneze. Interesant și caracteristic este și modul întocmirii și răspândirii acestei cărți. Ea nu este opera unui singur scriitor, ci cei mai distinși bărbați danezi s'au asociat la colaborarea ei. Instituțiuni naționale daneze au contribuit cu fonduri pentru acoperirea cheltuelilor. Cartea va fi trimisă în mod gratuit tuturor ministrilor de externe și parlamentelor, redacțiilor ziarelor mai mari, bibliotecilor publice mai remarcabile, bărbaților de stat, istoricilor și profesorilor de drept public din lumea întreagă.

Să nu se treacă cu vederea, că poporul danez este înrudit de aproape cu cel german, și că micii fracțiuni daneze se preține renunțarea la cultura lor națională în favorul culturei mondiale germane. Și cu toate aceste politica de desnaționalizare a Germaniei rămâne în decurs de 40 ani fără rezultat, sau cu rezultatul contrar celui intenționat.

În fața acestor stări reale, cum am putea fi convinși, că idea statului național maghiar ar fi mare și realizabilă? Cum am putea să credem, că idea statului național va găsi în Ungaria alcătuită din mai multe popoare un teren priincios de dezvoltare, după ce în nici un alt stat de asemeni condițiuni nici n'a putut încolți sau dacă a și încolțit, degrabă s'a stins? Cum am putea fi încredințați de reușita politice de stat din debila Ungarie, care până în zilele

noastre era numai o provincie austriacă, și cărei și astăzi încă îi lipsesc atribute principale a unui stat, dacă vedem cum puternicul imperiu german, statul naționalcește încheagat, se frământă în zadar a frânge individualitatea națională a unui grup din poporul danez, care se înrudește de aproape cu cel german?

Munca, stăruința și jertfele Maghiarilor pentru o idee nerealizabilă vor rămâne seci și interesele țării și ale popoarelor ei vor suferi în mod simțitor.

Starea sănătății Maj. Sale Regelui Carol I. după cum aflăm din ziarele din România, continuă a se ameliora. Celebrul doctor Vinez Norden, care a stat patru zile la Sinaia, și a stabilit că augustul bolnav suferă numai de stomac, iar nu de scleroza, a și plecat Joui din Sinaia.

Poruncă dela procuror. Eri dl Russu-Șirianu a primit dela primarul orașului nostru, dl Iustitoris, înștiințarea că procuratura din Oradia-Mare a dat poruncă să ni se ia din cauție 500 coroane, una din amenzile la cât am fost osândiți în procesele în cari dlui Indreica i-s'au dat 13 luni temniță. În curând vine, de sigur, aceeași înștiințare și privitoare la a doua amendă, tot de 500 cor.

Ni se pune termen de 10 zile pentru întregirea cauțiunei. În caz contrar, scrie dl primar, oprește tipărirea ori espedarea »Tribunei«.

Ne vom trudi să nu-i facem nici procurorului nici primarului plăcerea aceasta.

Expoziția se prelungește. Comisariatul general al Expoziției a făcut cunoscut ministrului lucrărilor publice că din înalt ordin al M. Sale Regelui, Expoziția s'a prelungit până la 15 Noemvrie.

În același timp comisariatul a rugat ministrul lucrărilor publice să menție reducerea de 50 la sută pe căile ferate pentru vizitatorii Expoziției până la dată.

Ministrul a aprobat.

SITUAȚIA.

Budapesta, 1 Nov.

Wekerle despre mărirea contingentului militar.

În ședința de Joi a secțiunii financiare a camerei deputatul Ráthay a provocat printr'o întrebare adresată ministrului-președinte o declarație asupra chestiunilor atât de discutate ale zilei: mărirea contingentului de recruți și pactul.

Wekerle a declarat următoarele: Toată lumea recunoaște că este nevoie de a se mări contingentul de recruți. Întrebarea este însă: în ce măsură și cu ce condiții se va face mărirea. Declar, că guvernul nu a primit nici o îndatorire privitoare la timpul, la măsura sau condițiile mării. Se vorbește mult despre pact. Este lucru firesc ca M. Sa să ceară lămuriri asupra programului unui guvern la numirea acestuia. La numirea guvernului actual programul acesta a fost lămurit dar ca o afacere internă dintre domnitor și guvern. Aceste hotărâri se oglindează în afară în programul guvernului arătat în parlament. Camera poate cere ca guvernul să-și facă cunoscut programul, dar un stat străin nu are dreptul acesta. (Aluzi-

une la interpelarea ce se pregătea în camera austriacă în scopul acesta.)

Primul-ministru tăgăduiește pe urmă că situația guvernului ar fi critică. Aceasta nu-i decât o știre tendențioasă. De asemenea tăgăduiește că ministrul de honvezime ar fi oprit printr'o ordonanță pe ofițeri de a lua parte la sărbarea lui Rákóczy.

În privința dărilor progresive ministrul-președinte a spus că ele nu-s cu puțință la impozitele reale (fonciare). Progresivitatea dărilor el o va realiza într'o măsură cum nu se găsește nicăiri în Europa.

Lengyel Zoltan a mai cerut guvernului ca încuviințarea concesiunilor de crâșmărit etc. să se facă după considerații de rasă și națiune. (Deci să nu se dea drepturile acestea decât Ungurilor sau Unguriților.)

Wekerle a răspuns nehotărât. El a mai declarat, că va pune dări progresive pe bănci.

Un profesor ungar despre sufragiul universal.

Într'un articol publicat într'o revistă ungiurească despre sufragiul universal, profesorul de politică al universității din Budapesta, dl Concha Győző, ajunge la aceleași rezultate ca și ceil'alți oameni politici »patrioți«: sufragiul universal ar fi răsturnarea egemoniei ungiurești. Este cu neputință, zice, ca într'o comunitate omenească să existe alături două voinți stăpânitoare, să încapă două sau mai multe individualități naționale.

Dânsul zugrăvește o iconă sinistră a stărilor ce s'ar naște în Ungaria prin legiuirea sufragiului universal. Ea ar însemna revoluția socială.

Teoriile și deducerile dlui Concha pot fi frumoase, ireproșabile din punct de vedere pur teoretic. Ele pățimesc de o singură greșală: sunt pură teorie. Realitatea dovedește, că există și înfloresc state cu două și mai multe individualități naționale fără ca ele să se excludă. Elveție, Belgia, Austria. De asemenea sufragiul universal nu poate fi suprema nenorocire pentru un stat; Franța Anglia, Germania o dovedesc, Austria va dovedi-o.

Ne doare inima că trebuie să răsturnăm cu atâta ușurătate și lipsă de respect clădirile de mucava ale științei dlui Concha. Nu noi suntem nelegiuții, ci realitatea.

Un interviu cu Apponyi.

Ministrul instrucției publice, Apponyi declară printr-un interviu acordat unui ziarist, că guvernul nu a primit însărcinarea de-a trece prin cameră mărirea contingentului de recruți. Toate știrile relative la aceasta sunt, spune, tendențioase.

Un solgăbirău cu mare viitor...

E vorba de Barcsay Ákos, solgăbirău în Ilia-Murășană, — care după semnele de până acum — are s'o ducă departe, pentru-că rar un slujbaș al comitatului întrunește în sine în așa măsură toate însușirile ce caracterizează pe slujbașul neaș maghiar.

La alegeri se distinge ca un »cortez« de forță. Jandarmi numai să-i dai, și-ți bagă groază în oameni.

Iar cum apără »ideia« și toate ce-i aparțin, vor ilustra următoarele fapte.

Prin judecata (număr administrativ 1313 1906) dela 10 Octomvrie a croit fetelor române Maria Boboc și Similia Boboc câte 5 zile temniță (susținându-se acolo pe cheltuiala lor) precum și la câte 5 coroane amendă (în caz de neplătire 1 și temniță) pentru-că și-au împodobit cosițele cu paglică — românească!

Stefania Dehel a scăpat de aceeași osândă nu mai pentru-că nu este încă de 12 ani, iar Ilie Căndea a scăpat (desigur de pedeapsă și mai mare) numai pentru-că nu s'a putut dovedi contra lui purtarea »colorilor române«.

Cu judecata (nrul administrativ 2275, 1906) dela

◆◆ SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT ◆◆

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Oroloage și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în măr străine. Cine vrea să se convingă despre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela Scheiner Samu, juvaergiu în Szeged. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr., un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus

27 Oct. a osândit pe Marta Colibaș (de 17 ani) la 10 zile temniță și 50 cor. amendă pentru «transgresiune contra statului» ce ar fi săvârșit «pur-tând demonstrativ insignie națională pe care n'a ascuns-o nici după-ce-i-s'a spus». Ce-i mai mult: a fost la mijloc și împrejurare îngreunătoare. Numita acuzată — zice solgăbirăul — s'a dovedit încăpăținată și n'a luat în socotință porunca autorității, ci și-a bătut joc de ea... Și mai grav e, că «pe teritoriul acestui cerc — scrie Barcsay în sentință — poporul n'a cunoscut ca port aceste insignii (panglica românească), dar d'ovreme încoaci, în urma îndemnului unor agitatori străini, în ciuda poruncii autorităților, a început a se lăși purtarea insigniilor statului român și prin asta s'a lungi șirul demonstrațiilor contra statului»...

Capacul l'a pus dl solgăbirău în ziua de 30 Octomvrie (cu judecata Nr. 2565), osândind pe dl dr. Stefan Rozvany, avocat în Ilia, la 15 zile temniță și 200 cor. amendă, pentru-că «în ziua în care s'au adus în patrie osămintele lui Rákóczy a pus pe poartă buchete din hârtie în culoarea românească, pe cari n'a voit să le înlăture nici după ce a fost provocat la asta»... I-s'a croit maximul de pedeapsă mai ales pentru-că «a comis transgresiunea în zi de serbătoare pioasă națională, vrând și prin asta să arate că nu simpatizează cu magyar államiság-ul.

Asta-i culmea: să pedepsești pe cineva pentru-că nu simpatizează cu — ceva!

Dl Barcsay e designat să ajungă ministru!

Din România.

Domnul dr. Yrjo Wichmann, docent la universitățile din Helsingfors, care a sosit în țară spre a face studii lingvistice printre Ciangăi din județele Bacău și Roman, se va stabili în acest scop, deocamdată, în comuna Săbăoanii din județul Roman.

O provocare fără precedent s'a produs ieri la Braila:

O sumă de Ovreiși s'au întrunit și au votat o moțiune, zicând că de oare-ce asasinul nefecitului Aug. Mendl a fost achitat, ei nu mai au încredere în justiția țării și se leagă de acum înainte ca să evite în mod ostentativ a se adresa justiției române în litigiile ce s'ar ivi între anșii.

Obrăznicia acestor degenerați e mare până a la și comunicate ziarelor în acest senz.

Ce este asta? Aberație sau o impertinență provocare a țării întregi?

Daca-i aberație, trebuie toți să fie internați în o casă de sănătate. Dacă-i o obrăznicie, atunci datoria administrației este să i ia de guler pe toți și să-i izgonească din țară.

Așteptăm!

Din străinătate.

D'ale Rușilor.

Călugărul român Gh. Munteanu dela mănăstirea Ciscarei (Basarabia) trecând Prutul în inot în dreptul pichetului 2, aproape de Galați, a fost prins de grăniceri. El a declarat că Rușii răsculați au atacat mănăstirea călugărilor români jefuind tot avutul. Românii s'au ascuns în pivnițe apoi au fugit care încotro. S'au găsit la călugăr cărți bisericești, manuscrise românești. Poliția l-a reținut până se vor termina cercetările.

† Archiducele Otto.

1865—1906.

Viena, 2 Noemvrie.

Am anunțat ieri, prin o scurtă telegramă, moartea archiducelui Otto, fratele moștenitorului nostru de tron și nepotul Majestății Sale Regelui.

Moartea, deși n-a putut surprinde pe nimeni, archiducele fiind de ani de zile grav bolnav, a urmat totuși prea iute de cum era de prevăzut.

Despre ultimele lui ore se spun următoarele:

Înainte de amiazi simțirea generală a archiducelui era relativ destul de bună. A conversat cu cei de pe lângă sine și a citit și ziare. Către amiazi a zis că ar dori să se împărtășească cu sfințele taine de către fostul său educator și profesor de religie, episcopul titular Marschall. Episcopul Marschall avizat, s'a prezentat numai decăt.

Sub întreg decursul ceremoniei religioase archiducele a fost mereu la sine și nimeni nu credea catastrofa așa de aproape. După aceste archiducele a mai conversat cu episcopul, iar pe urmă obosindu-se, a scris pe hârtie câteva cuvinte. Episcopul s'a îndepărtat la 4 ore d. a. Un ceas mai târziu, archiducele s'a plâns de respirație grea și imediat apoi l-au cuprins accese de sufocare. A fost chemat îndată medicul Kanders, care însă n'a mai putut ajuta. La ora 6, bolnavul a espiat. La pat erau atunci archiducesa Maria Terezia și episcopul Marschall, care a fost din nou chemat. Nu peste mult a sosit și moștenitorul de tron Francisc Ferdinand cu soția.

Archiducele Otto, s'a născut la 21 April 1865 în Gratz, din căsătoria archiducelui Ludovic Carol, cu Maria Anunciata. Ca și ceilalți membri ai familiei domnitoare, a fost crescut pentru viața militară. În 1886 s'a căsătorit, luând de soție pe Maria Josefa fiica principelui de Saxonia George.

După moartea lui Rudolf, moștenitorul presumptiv Francisc Ferdinand îmbolnăvindându-se, i-a încumbat lui datoria să substituie pe frate-s-o. Sa mutat atunci la Viena, dintr'o garnizoană de provincă unde a stat până atunci, și d'aci încolo și-a împărțit vremea între ocupațiile militare, reprezentative și plăcerile zburdalnice ale veselului oraș. Fratele-său, Francisc Ferdinand, căsătorindu-se, era acum de datoria lui, să dea fiilor educația de viitor împărat și rege. În vremea din urmă a suferit mult de o gravă boală ce și-a atras. Voinicul bărbat, cu ținuta marțială, față interesantă, arsă de soare, a plătit scump plăcerile pe care le-a sorbit prea fără cumpăt: moare în floarea vârstei după ce știința medicală își eshauriase tot ajutorul.

Viena, 3 Novembre. Inmormântarea archiducelui Otto, va fi Marți după amiazi. Duminecă noaptea va fi transportat cosciugul în palatul Angarten, iar Luni noaptea la ora 10 în capela din Burg, unde va fi așezat pe catafalc.

Eri, la ziua morților, M. Sa Regele a fost în cripta Capucinilor, de unde s'a dus la moștenitorul de tron Francisc Ferdinand să condoleze.

D'ale kossuthiștilor locali.

Barabás învins de Szalai. — Müller ales president.

Joi înainte de amiazi kossuthiștii din Arad au ținut adunare generală, și anume cu scop de a se reorganiza conducerea partidului local.

Nainte de a se procede însă la alegerea noului comitet, dr. Barabás Béla a ținut o vorbire mai lungă, propunând ca pentru deosebite motive să se amâne alegerea comitetului. După o vorbire a lui dr. Szalai Arnold (Ovreu), adunarea a respins însă propunerea lui Barabás și după propunerea lui dr. Vizer, care prezidiă, s'a ales cu aclamațiune president dr. Müller Károly, deputatul Aradului, care îndată și-a ocupat scaunul și între aplausele sgomotoase ale adunării a mulțumit pentru distincția ce i-s'a făcut și a promis, că se va purta așa, încât să se arate demn de încrederea ce i-se manifestă.

S'a ales apoi biuroul și membrii comitetului conducător.

Vice-președinți au fost aleși Steigervald Aladár și Sebessy Ferencz, notari Salgó Miksa și dr. Krenner.

În comitet vedem, că au ales și pe Români Constantin Don, Efreu Barbu, Pavel Dobrău și Iustin Olariu. Desigur că fără a-i întrebă, căci nu ne putem închipui ca acești Români să stea în partidul kossuthist. Avem noi partidul nostru național!

În amintirea lui V. Alexandri.

Discurs rostit în Iași, cu prilejul desvălirii statuei.

De

Al. D. Xenopol, membru al Academiei Române.

În Alexandri se întrupează epoca cea mai însemnată a regenerării noastre naționale, epoca faptelor mari și a lăpădării de sine pentru binele neamului.

Sărbătorim astăzi reînvierea în bronz, nu numai a unui mare poet și a unui literat, ci pe aceea a unei pin cele mai pe samă figuri ale trecutului ce ne atinge mai de aproape. Alexandri a făcut parte din o pleiadă întreagă de suflete mari cari și-au închinat puterile într-o propășire a țării, și el răsare din tovarășii săi, ca o stea de întâia mărime, alături de Mihail Gogălniceanu, Costache Negru, și cu conducătorul întregii falange. Alexandru Cuza, primul domnitor al României unite, Dacă conlocuitorii săi s'au ilustrat mai mult pe țărâmul faptelor politice, lui Alexandri i-a fost sortit de a reînvia puterile launtrice ale minții, din care aceste fapte se hrănesc și izvorăsc.

Pentru aceasta Dumnezeu îl inzestrăse cu focul poeziei, cu darul întrupării cugetării în icoane; cu darul de a face să pătrundă în spirit, odată cu ideea, și căldura învietoare a simțământului. Și acest dar îi înseamnă un loc aparte în conlucrarea spre opera comună, prin faptul că, pe când, la marii săi soți, a rămas numai faptele săvârșite, iar mijloacele pentru a lor îndeplinire au dispărut, la Alexandri, pe lângă fapte, au rămas și mijloacele, întrupate în neperitoare plăzmuiri poetice.

HARTMANN JÁNOS

ARAD

Strada Kazinczi Nr. 11.

Atelier de mase de biliard, cheiuri, plumbi și alte lucruri pentru cafenele

Studiile de specialitate mi le-am câștigat în cea mai mare și bună fabrică din Paris. Mese de biliard le blanez în ori ce blană fără nici o lipire, pe cari apoi plumbii nu sar. La invitare merg ori și unde și în provincie, ducând pănură de a mea. Pentru lucrurile cumpărate din atelierul meu mai ales pentru cheiuri, iau re spundere un an de zile.

Pe lângă prețuri moderate vând și cumpăr plumbi folosite.

Pentru serviciu prompt și bun iau garanță.

Cheiuri făcute după modelul francez în ori ce mărime dela cor. 2—100. Mese de biliard vechi le transform în noue și le schimb.

Alexandri este deci de două ori mare: mai întâi fiind că a pus umărul la ridicarea poporului român din întunec cătră lumină, din robie cătră libertate, din barbarie cătră civilizație; al doilea fiind-că, pentru a-și împlini menirea, a închiegat în câmpul poeziei, plâzmuiri de o neîntrecută frumseță care vor rămâne de-a pururi ca să bucure și să desfăteze generațiunile ce se vor perândă în cursul viitor.

Alexandri, ca toți bărbații mai de samă ai timpului său, își desăvârșise cultura, în apusul Europei, și anume în centrul lumii civilizate, strălucitorul Paris. Dar minte mare cum era el, nu se lăsă a fi orbit din prea marea lumină ce izvoarea din acel soare intelectual, și el nu uită niciodată că este și trebuie să rămâie Român; că rolul său este de a întrebuiță cultura ce o dobândise, la luminarea poporului din care făcea parte, că dacă erau multe de îndreptat în țara lui de baștină, erau și lucruri ce trebuiau respectate, ca bune și vechi obiceiuri. De aceea și vedem că primele lui cântări, după ce se întorse din străinătate, nu sunt imitațiuni de ale poezilor francezi, ci sunt toate croite după calapodul național. Această tendință a lui Alexandri se manifestă în curând într'un chip mai rostit, în culegerea cântecelor poporane românești.

Alexandri era înainte de toate un poet poporan, cu deosebire însă, că în loc de a fi înzestrat numai cu darul sfânt al cântării mai țera și poleit în cuget și rafinat în simțiri.

El prelucra deci nestimatele găsite în gura poporului, le desăvârș și le dădu forma cea mai încântătoare.

Nu se poate pune lui Alexandri măsură pe care unele minți înguste caută să i-a aplice, criticându-l asupra modului cum înțelege să reproducă folklorul românesc.

Alexandri n'a vrut numai să culegă odoarele cugetării și ale simțirii române. Trecându-le prin focul minții și inimii lui, în care bătea cu cea mai mare putere pulsul vieții și a simțirii naționale, el recită toate creațiunile poporane, precum le recitase fie-care poet poporan prin mintea căruia ele trecuse; atât numai că acum, lacul fiind mai mare și mai adânc, undele se limpezeau mai mult, și puteau reflecta mai clar și mai puternic lumea înstelată ce se oglindea în ele.

Dacă Alexandri însă se apropie așa de mult de popor, chiar dela primele începuturi ale activității sale, este că inima și firea lui îl trăgea cătră întregul din care făcea parte, și de aceea pe lângă răsunetul cel mare al gândului poporului în vasta lui inteligență, Alexandri înțelegea să pună în slujba acestuia toate puterile creatoare, cu care natura îl înzestrase cu atâta dărnicie, și să nu părăsească nici un moment rolul încredințat lui de soarte, de a fi apărătorul culturai, a limbii și a cugetului poporan.

Din vremile vechi rămăsese o sumă de apucături vrednice de răs, de care trebuia desbărat poporul românesc care nizuia cătră civilizație.

Alexandri aplică arma mușcătoare a satirei, îmbrăcată în forma cea mai la îndemâna tuturor, aceea a teatrului, pentru a ucide prin ridicol toate elementele putrede ale societății.

Așa luară ființă plâzmuirile scenice ale lui Alexandri, cu care el hrăni mult timp teatrul românesc, condus chiar câtva timp și de înțeleapta lui direcțiune. Dar Alexandri nu era extrem în nimic, ci o minte din cele mai bine cumpenite. El nu depășe măsură când lovia în apucăturile greșite și urâte, și știu să facă totdeauna deosebirea între aceste apucături și bunele și sfintele obiceiuri rămase dela străbuni. În lorgu dela Sadagura, el biciuește tocmai pe tinerii, care întorcându-se din străinătate, nu mai respectă nimic; disprețuesc neam, țară și totul, fiindcă nu sâmnau sau nu erau la înălțimea modestului de imitat.

Dacă însă primele lucrări teatrale ale lui Alexandri aveau mai mult caracterul moralizator, cele de pe urmă ale sale plâzmuri în acest gen, Despot Vod, Fântâna Blanduziei și Ovid, reînviind pe scenă figuri din trecut, intrau în cercul activității sale de căpetenie pe tărâmul poetic, acel al înălțării sufletului, prin evocarea fermecătoare a ceea-ce a fost.

Tot la înălțarea neamului a tins și activitatea politică a lui Alexandri, desfășurată mai ales la începutul domniei lui Alexandru Cuza, atunci când era nevoie de neapărata recunoaștere a în-doitei alegeri a domnitorului în Moldova și în

Muntenia, alegere prin care Românii călcău în chip vădit Convenția de Paris, actul de naștere, al naționalității lor.

Cu câtă dhibăcie, cu câtă căldură apăra poetul, acest mare, acest uriaș interes, fără de sprijinirea căruia, România de astăzi nu ar exista, precum nu poate să se mențină un turn înalt dela temelie căruia ar lipsi dintr'o parte un dărab de piatră. Cum știu însă el să placă lui Napoleon III, lui Malmesbury și lui Cavour; și cu toate că interesele Franței, ale Angliei, atrase de Napoleon în cercul politicii lui, și ale Italiei, doritoare ea însăși de unire, împingeau pe reprezentanții acestor trei țări la o plecare simpatică cătră purtarea poporului român, totuși nu e mai puțin adevărat că și rolul trimisului lui Cuza, Vasile Alexandri, fii mare și minunat, căci știu să se folosească de aceste simpatii și să le întoarcă deplin în folosul țării lui, încât obțină mai mult încă decât stăpânii lumii erau plecați să încuviințeze.

Deși însemnată, nu pe acțiunea lui diplomatică se razimă însă nemurirea lui Alexandri, ci pe cealaltă parte a activității lui, datorință geniului poetic.

Aici Alexandri, poetul, a scos din bogata lui minte și din arzătorul foc al simțirii lui cu care topia metalul cel prețios al limbii, niște plâzmuiri ce vor trăi atâta pe pământ, cât timp limba românească va fi una din coardele instrumentului melodios al graiului în omenire.

Ca toți poezii, Alexandri a cântat și bucuriile inimii lui; și aceste cântări întrupează o gingășie și o frumusețe de rostire, o delicateță de simțire ce fac din ele neprețuite mărgăritare. Dar tot el, și nu ca toți poezii, a consfințit cea mai mare parte din lucrarea lui poetică, înălțării neamului, cântându-i trecutul și reînviind închipuirile poporului în icoane mult mai puternice de cât acele făurite de el. Alexandri a străbătut câmpul legendelor istorice ale Românilor și a închiegat în versuri neperitoare puternice și vitejele lor figuri; a căutat să reînvie mândria originii noastre romane, cântând Sentinela romană și aducând pe scenă figurile atât de dulci și de ademenitoare ale Gretiei și ale lui Orațiu și Ovid; a apropiat de noi iarăși timpurile de virtuți militare, de nespuse jertfire pentru binele obștesc și apărarea moșiei, însemnate prin lupetele noastre cele vechi cu Polonii, Tătarii, Ungurii și Turcii.

A căutat într'un cuvânt să-și pue lira în slujba neamului, ca un ridicător puternic al simțirii lui, spre a-l rechema la mândrie și vrednicia de sine; spre a face să scape în el scânteia dătoare de viață a propășirii; spre a-l aduce la cunoștința de sine și la îndeplinirea rolului pe care Dumnezeu l-a dat popoarelor alese ce l-au presurat ici colea pe pământ.

Și Alexandri s'a născut și a trăit într'un timp când lucrarea lui trebuia să rodiască, timp fericit și care foarte rar numai se arată în cursul trebilor lumești. El a trăit în una din acele clipe din viața popoarelor când deșteptându-se în ele simțământul păstrării speciei, ele înăbușă egoizmul și pornirile interesante ale individului; când glasul cel mare al neamului acoperă vocile acelor ce-l alcătuiesc, cum acoperă vuetul cel puternic al oceanului clăpociul fiecăruia din valurile sale. Era un timp minunat, acela în care fu dat lui Alexandri să cânte și să îndemne. Purtat de un puternic curent cătră propășire în toate ramurile, poporul român era gata la toate jertfile, numai ca acest mântuitor curent să izbândească.

Alexandri a putut atinge cu deplina dezvoltare a strălucitei lui minți cei doi poli ai vieții noastre politice: anul 1848 cu reînceputul reînvierii și anul 1878 cu apogeul ei, și în acești trei-zeci de ani cari încheagă cea mai frumoasă pagină din istoria neamului românesc, lira lui stătu vecinic la pândă pentru a întări simțirile și a înviora inimile.

Așa în 1848 el ridică, odată cu Mureșan în Ardeal, glasul pentru a chema Deșteptarea României; în 1857 el cântă Hora Unirii care răspândește ideea mântuitoare de neam până în ultimele unghere ale țărilor române la auzul cuvintelor înaripate, însoțite de glasul vioarelor și de tropotele picioarelor. Și în sfârșit, la capătul lungii sale cariere, atunci când puterile corpului începând să se retragă, viața minții se întărește și strălucește un moment mai tare ca totdeauna, i-a fost dat să încoarde lira lui ultima dată, a-

cum însă cu strune de oțel, pentru a cânta războiului și a sărbătorii vitejia de față a poporului, și pe care el o văzuse izvorând atât de mănoasă în veacurile trecute. Aici lirica lui Alexandri își ajunge culmea, și rar a răsunit accente așa de convingătoare, așa de aprinse și așa de dătoare de scânteii ca acele care el cântă pe vitejii săi Curcani.

Dacă se poate vorbi de fericire, în lumea pământului, apoi Alexandri a atins pe cea mai înaltă, întru cât el putu împlini până la bătrânețe menirea pusă lui de soartea din primii ani ai tinereții, plătindu-și astfel datoria către poporul ce l-a născut, datorie contractată prin zămislirea genului în crierul lui și a nobleței de simțire în inima lui.

Și acum noi cari ne am adunat aici pentru al sărbătorii amintirea marelui bărbat, fiindu-i în bronz metalic chipul peritor, după cum în bronzul inimilor e săpată icoana neperitoare a marelui său suflet ne plătim și noi o datorie cătră unul din părinții neamului românesc.

»Incredințez deci, ca reprezentant al comitetului ce a obținut pentru ridicarea acestei statuți, falnicul monument primarului Iașilor, ca o podoabă al pieșilor sale și ca o amintire scumpă către unul din oamenii cei mai mari, pe care poporul românesc i-a numărat în rândurile sale.»

NOUTĂȚI.

ARAD, 3 Noembrie 1906.

— **Sedință conzistorială.** Joui senatul școlar al Conzistorului aradan a ținut ședință sub presidenția P. S. Sale episcopului I. I. Pap, fiind de față, pe lângă secretarul V. Goldiș și referentul dr. G. Ciuhandu, asesorii Aurel Petrovici, P. Biberea, T. Opreanu, Russu-Șirianu, T. Vățianu și Iosif Moldovanu.

— **Avansări.** Dl. dr. George Moga, medic militar cu gradul de căpitan, a fost avansat maior și șef al spitalului militar din Arad. Este o meritată avansare. Adresăm sincere felicitări dlui dr. Moga.

— Dl. colonel Ienachie Ion a fost numit comandant al regimentul 64 din M. Vásárhely.

— **Libertatea presei.** Redactorul dela ziarul slovac »Ludove Noviony«, Anton Bielek a trebuit să părăsească țara, și să plece la America cu familia cu tot, căci procurorul îi intentase 8 procece de presă pentru agitație contra statului.

— **România și America.** În anul viitor se vor aranja mari serbări în America; aniversarea de 300 ani, de când pentru primadată s'a stabilit colonie engleză pe pământ american. Cu acest prilej se va aranja o expoziție și serbări militare și navale internaționale. Prezidentul Statelor-Unite, Roosevelt, prin ministrul său la București și-a exprimat dorința plăcută să trimită și România delegați la aceste serbări.

România a și consimțit la această invitațiune măgulitoare.

— **Insultarea parlamentului german.** Redactorul ziarului »Düsseldorfer Zeitung« pentru că a scris că Reichstagul Germaniei este cel mai vrednic de dispreț în lume, a fost osândit la două luni temniță. A și meritat-o, dacă nu pentru altceva, pentru că n'a spus adevărul.

— **Cum maghiarizează ei?** Din cele mai la vale scrise se poate vedeă lămurit la ce fel de mijloace recurg cărmuitorii noștri, pentru a maghiariza naționalitățile.

Reich, hahamul din Verbo, smerit și cu deplină cucernicie a bătut pe la ușile ministrului de interne rugând pe secretarul de stat, Hadik lănos, să intervină pentru respingerea protestului dat contra protectoratului statului față de societățile de consum din Ungaria de Nord. Se înțelege hahamul era interesat în cauză, deoarece proprietarii societăților de consum sunt Jidani. Hadik l'a mângăiat foarte, zicând că întreagă afacerea e pe deplin lămurită, din partea ministrului Andrassy, și guvernul trebuie să ia sub protectoratul său aceste societăți, deoarece s'a convins că ele sunt unicul mijloc de maghiarizare în părțile nordice ale Ungariei.

— **Căpitanul din Köpenick.** Căpitanul din Köpenick și acum, după ce s'a dovedit, că a sta-

în temniță, este unul dintre cei mai populari oameni din lume. Ziarele din Berlin scriu, că Voigt, care zace acum bolnav, primește zi de zi *numeroase felicitări, cărți, ilustrate, depeșe din toate părțile lumii*. O societate din Moscva a hotărât să-i transmită o sabie de onoare viteazului căpitan. Dar și ziarele din Londra s'ocupă mereu cu cazul din Köpenick. Așa d. e. »Daily Express« cu o mică maliție, recomandă grației împăratului pe Voigt și-și dă expresie speranței, că eroul din Köpenick, care în fine a reușit să dea cuvântului *ilaritate internațională* cuprins — nu va fi aspru pedepsit.

— **Sat mutat în America.** Se anunță din Gyarmata (com. Győr): Eri noapte 34 de înși au luat calea spre America. Comuna aceasta a fost mai crud lovită de flăgelul emigrării. De când s'au făcut înlesniri pentru emigrări, 756 de înși au emigrat din Gyarmata cu pasaport. Dar este mare și numărul aceluia, cari, mai ales la început, au trecut hotarul fără pasaport. În comuna cu scurtă vreme înainte înfloritoare, azi abea mai sunt o mie și jumătate de oameni, și ș'acea stau pe plecate.

— **Necrolog.** Dumnezeu îndurărilor a chemat la sine pe iubitul nostru prețin George Fericean, fost învățător în comuna Hodiș. Fericitul în Domnul ne-a părăsit, când lumea-i era mai plăcută, în vrăsta-i frumoasă abea de 33 de ani, lăsând în valea plângerilor pe nemângăiața și scumpa lui soție, acum văduva Silvia Fericean în Gomboș și pe cei doi drăgălași ingeri orfani Emil și Sabin.

Afară de iubiții lui părinți, număroasele rudeniile, îl deplângem și noi cunoscuții, pretenii și colegii lui.

Înmormântarea s'a făcut în 28 Octombrie în prezența unui număr și adânc emoționat public, în Agriș.

— **Un amănunt interesant din viața lui Vasile Alexandri.** Marele poet, în dorința lui de a vedea cât mai răspândită limba românească, a publicat pe la anul 1861 o gramatică română pentru Francezii cari doreau să ne cunoască limba.

Gramatica aceea a publicat-o Alexandri sub pseudonimul de Mircescu.

Lucrarea e azi o raritate. Se mai găsesc exemplare doar la Academie.

— **Clubul automobil român** a fost înființat de către domnul comisar general al expoziției să organizeze patru zile automobi-

Comitetul clubului s'a întrunit și a luat primele dispozițiuni. Serbările se vor da între 26—29 Oct. și vor cuprinde între altele, o cursă de automobile cu patru categorii de trăsuri, după care se va face o defilare a automobilelor și se va arși în arenele romane.

— **O operă nobilă.** Doamna William Zieger, văduva unui archi-milionar din New-York deunăzi, s'a hotărât să-și consacre o parte din imensa-i avere pentru o operă cu adevărat nobilă.

Se va înființa o revistă lunară tipărită cu litere relief, pentru orbi; iar această revistă, care va apărea pe orbi în curent cu toată mișcarea omenească, se va trimite gratis în toată întinderea Statelor-Unite.

— **Un copac o sută de mii de lei.** După calculul unui savant american, se află în pădurea din California arbori enormi, înalți de o sută de metri și groși de zece metri, care reprezintă un capital de o sută de mii de lei, fiecare.

— **Remășițele unui vas.** Scafandrierii din Genova și Genova, cari sunt considerați ca cei mai buni din Mediterana și cari au obținut atât strălucite succese cu căutarea corăbiilor turcești și a galeriei române lângă Cerigo, au fost invitați să ia parte la o expediție însem-

nată de comitet de bancheri și de ingineri englezi hotărât să răgăsească rămășițele unui faimos vas, »Royal Charter«, care în 1759 s'a scu-

fundat lângă coastele țării Galilor. Acel vapor, venind din Australia, avea pe bord 40 de milioane de aur în 2 lăzi. Una a fost regăsită îndată după naufragiu, dar cealaltă se mai află în fundul vasului.

— **Expoziție.** La Francfort e deschisă acum o expoziție de ziare vechi. Cele mai demne de notat sunt: Un exemplar al unui ziar german ce se publica în Francfort la 1622 și un exemplar din cel mai vechiu ziar din lunie, ce se publică într'un oraș chinez cu 920 de ani înainte de Christos.

— **Despre România.** Importantul ziar milanese »Perseveranza« publică un lung articol intitulat: »Patru-zeci de ani de domnie — Expoziția din București«.

Articolul zice că la 1878 Rusia fără ajutorul Românilor n'ar fi învins pe Turci. Articolul amintește splendidă primire făcută la București, reprezentantului Romei, vorbește de expozițiunea din București deplângând că Italia nu a luat parte la ea, exprimă admirațiunea pentru Regele Carol și opera săvârșită în cursul domniei sale. Expozițiunea, zice articolul, arată în mod demn întregul drum lung parcurs de România.

— **Soartea muncitorilor.** În Hódmezővásárhely poliția face cercetare de câteva zile contra unui proprietar mare, care n'a avut rușine nici muștrarea conștiinței de a da muncitorilor morțaciuni.

Niște porci ai aceluia proprietar au crăpat de boală epidemică. Carnea însă n'a mers în pagubă, căci stăpânul a pârghiolit porcii și i-a dat lucrătorilor, cari erau angajați la trierarea grâului. În ziua următoare toți muncitorii se îmbolnăviseră, iar unul a și murit, căzând jertfa păgânului și mișelului stăpân.

— **Greva împiegaților dela tren.** Se știe, că de o săptămână de zile împiegații dela tramvaele din capitală fac grevă.

Azi s'a prezentat în mijlocul lor Boda, căpitanul orașului îndemnându-i să sfârșească cu greva, căci de nu, va fi silit să-i împrăștie cu puterea armată.

Această declarație a făcut o penibilă impresie asupra greviștilor. Împiegaților dela căile ferate venindu-le la cunoștință această declarație a lui Boda, au ținut adunare și au hotărât, că dacă justele pretențiuni ale împiegaților dela tramvae nu vor fi lecuite, atunci și ei vor face grevă.

— **O vânătoare de urs.** Ni-se scrie: La vânătoarea din 28 Oct. a. c. ce s'a arangiat din partea dlui adv. Dr. Vas, la care a participat dl notar cerc. Ioan Prescure din Calbor precum și tinărul jurist Alexandru Vas, pe teritoriul de pădure al comunei Șercăița (cottage Făgăraș). S'a aflat un urs, care pe cât era de mare pe atât de dărz și rău. Acest urs luat la goană a fost rănit în urma două pușcături bine nimerite a dlui not. I. Prescure. Văzând ursul că în direcțiunea aceasta nu e de traiu, s'a întors, căutând a-și scăpa viața spre gonacii ce-l urmăreau. Ajungându-l câinii l'au opăcit a-și continua drumul. Acum s'a început o luptă de moarte între vânători și câinii lor și între ursul din a cărui rană curgând sângele vale, înroșise apa din părauțul de pe coastă unde se așezase. Aci a fost luat la țintă din partea celor ce-l înconjurase dar împușcăturile ce au urmat, deși l-au nimerit, nu numai că nu l'au culcat la pământ, ci l'au făcut mai înfricoșat. Câni, lemne, bolovani, tulpini cu pământ s'au făcut puzdării înaintea lui. Câinii căpătând mai mare îndrăzneală se aruncau ca desperați în spatele ursului, iar ursul pe care cum îl prindea, era vai de el.

În minutele acestea s'a produs o luptă cu o învălmășală teribilă între urs și câni, și astfel rostogolindu-se pe coastă când ursul peste câni, când câinii peste urs, au ajuns în vale. Aci eșindu-i înainte tinărul David Șiuvaică l'a întâlnit față în față, ursul ridicându-se acum în două picioare a fost luat la țintă. Spre nenorocire însă, căci pușca n'a luat foc. Acum începându-se o luptă

între amândoi, tinărul scăpând din ghiarele ursului s'a apărut lovindu-l cu patul puștii în cap până a rupt-o. Se poate că lupta s'ar fi terminat fatal pentru tinăr, dacă n'ar fi venit în ajutor dl avocat Dr. Vas, care cu o îndrăzneală și o siguranță de ochi în urma două pușcături trase în cap, l'a culcat pe urs.

Tragicul luptei a fost, că ursul în agonie apucând în brațe pe cel mai bun și îndrăzneț căpău au murit împreună, din ceilalți 6 câni numai 2 au rămas și aceștia cu răni. Vânătorilor și gonocilor nu li-s'a întâmplat nimic. Ursul a fost transportat în Făgăraș.

— **Ciocnire pe mare.** Din Stockholm se vestește, că aproape de Mahlerseen eri noapte s'a întâmplat o ciocnire între vaporul Transit și și Ferm. Cest din urmă s'a scufundat, abea scăpând cu viață șase înși.

— **Viscol mare în Abbazia.** Ni se scrie din Abbazia, că în urma unui înfricoșat sirocco, frumoasa stațiune de pe coastele adriatice, Abbazia a suferit multe stricăciuni. Vâslași bătrâni nu-și aduc aminte de furtună așa de strajnică pe mare, ca și acea ce a bătuit ieri. Baricadele de valuri au rupt digul mare, astfel că pe o vreme îndelungată, este întreruptă, ori cel puțin mult redusă, comunicația vapoarelor între Fiume și Abbazia. Imediat trebuie începută edificarea unui dig nou.

— **Hymen.** Dl dr. Marius Sturdza, unul dintre cei mai simpatici medici ai generației noastre mai tinere, anunță căsătoria sa cu dsoara Paula Spacil (Prosnitz)

Adresăm tinerilor căsătoriți sincere felicitări.

— **Greva tipografilor din Szabadka.** Ziarele din Szabadka de trei zile nu mai apar, căci culegătorii fac grevă, cerând urcarea lefii lor.

— **Mare e norocul la Kiss.** E în de obște cunoscut, că planul loteriei priv. ung. de clase ofere cele mai favorabile șanse de câștig. Pe lângă câștiguri mari sunt și câștiguri mai mici în număr uriaș și mai ales împrejurarea, că jumătate din lozurile puse în circulație — deci tot al doilea los — câștigă de sigur, e motivul că toate clasele populațiunii noastre își caută norocul. Mii și mii de săraci au devenit în chipul acesta dintr'odată bogați. Tragerea primei clase va avea loc deja în 22 și 23 Noemvrie. Probează-ți și Dta norocul și cumpără un los la cunoscuta colectură principală Carol Kiss & Comp., Budapesta, str. Kossuth Lajos nr. 13, fiindcă această firmă servește pe mușterii prompt și conștientos. Mare e norocul la Kiss!

— **Femeile engleze,** nici odată nu folosesc la față decât »Lapte de castravete« ce se găsește în adevărata calitate engleză în farmacia Balassa K., în Budapest—Erzsébetfalva. E de efect sigur și e nesticăcios, ce deja după folosire de 2—3 ori înlătură orice pete de pe față și aceleia îi dă tinereța și fineța.

Să grijim ca pe fiecare sticlă numele »Ballassa« să se găsească. Sticla cu 2 coroane, săpunul englez de castraveț 1 cor., pudră de castraveț 1.20 Se află în toate farmaciile. Prin postă se capătă din farmacia lui Ballassa Kornel, Budapest — Andrassy-ut 47.

Se capătă în Arad la farmacia Földes Kelemen și la drogueria lui Vojtek și Weisz.

— **Kerpel Izsó,** librar cu bun renume din Arad, recomandă cele mai noi hârtii de epistole, aparatele de ars lemne și de aplicat pe catifea, de cea mai aleasă manufactură, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbătești Arad, strada Weitzer (palatul minorităților)

— **In Arad,** strada Forray-u. 2/b, vis-à-vis de drogheria Nádas, orolojerul și juvrajul

Zinner Vilmos

desface prăvălie de oroloage și juvaerice, ba chiar vinde prăvălia.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui *Pártos Lajos.*

Perge és Rozslay utóda

fabrică de mașini și de pluguri pentru economie în Oradea-Mare.

Recomandă fabricație proprie de pluguri din cea mai bună calitate. o o o

Pentru fiecare proț i-a răspundere.

Magazin mare de grape, ciururi, crămă, zdrobitoare de struguri și tăietoare de paie.

— Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită. Mare asortiment de tacâmuri de argint. Oroloage de aur, argint și oțal de buzunare. Un departament separat se găsește fabricațiunii de argint china de prima calitate.

Grallert S. és fia, Arad, Piața Andrássy nr. 22.

PARTEA LITERARĂ.

Din călătoria mea la București și la Constantinopole.

De Teodor Filipescu.

IV.

3. Tabloul independența României: La mijloc e regele Carol, iar lângă rege e leul (armata română); sub picioarele leului e lanțul rupt și steagul turcesc, în față e Traian, jos M. Sa regina Elisabeta. În dreapta e luarea unei case în Bulgaria, jos un tânăr soldat schișând harta României, în stânga podul dela Cernavoda, iar jos e munca și libertatea. Tabloul nu e încă terminat.

4. Tabloul mare: Vitejii Români: La mijloc salută poporul român pe biruitorul dela Plevna, pe regele Carol, sus regina Elisabeta, în stânga moartea lui Decebal, deasupra Traian și Decebal, în dreapta victoria lui Ștefan-cel-Mare, deasupra Ștefan și Mihai-Viteazul.

Aceste tablouri, monumentul amintit și câteva alte tablouri în stil secesionist sunt opere cari reamintesc gloria neamului românesc, pe care poate nu le-am fi avut așa decurând, dacă frații din regat n'ar fi serbat aniversarea de 40 ani de glorioasă domnie a Maj. Sale regelui Carol I.

Deja în prima zi, când am sosit la București în 10 Septembrie după prânz am fost să vizitez expoziția pe care o doream atât de mult să o văd. Priveliștea expoziției e splendidă și cred că nici o expoziție din Europa n'a avut o pozițiune mai aleasă și frumoasă ca expoziția română. În ceea-ce privește clădirile trebuie accentuat, că stilul românesc care dominează pretutindeni, afară de paviloanele streine, face o impresie plăcută și ne înalță bucuria, că s'a lucrat după dorința neamului nostru.

Incepând cu poarta de intrare până la Cula lui Tepeș, dai de caracterul și stilul românesc. Fie această operă, începutul lucrărilor în stil național românesc, care stil trebuie cultivat prin o școală specială la politehnica și școala de arte frumoase, de arhitecturii și artiștii noștri.

Imediat la intrarea principală în stânga apare »Pavilionul monopolurilor statului,« incunjurat de o grădină de tutun.

În pavilion se vede toată manufactura care se face în fabrica de tutun dela Belvedere, modele de șure pentru uscatul și fermentațiunea tutunurilor, embalagele după sistemul macedonean cu tutunurile de acel soi, vederi fotografice a fabricelor, plantagelor etc.

Aranjarea secției regiei de tutun a reușit din toate punctele de vedere, atât din acel tehnic cât și din artistic și estetic, și se cunoaște mâna conducătorilor acestei rame a monopolului statului. Secția monopolurilor chibritelor lasă ceva de dorit, iar secția prafului și capsulelor e de tot săracă, dar mai săracă și neglijată e secția ocnelor statului.

Acți nu ni-se arată aproape nimic, și e păcat căci numai o puțină osteneală ar fi fost de ajuns a prezenta lucruri bune.

În dosul acestui pavilion e pavilionul »Administrației Domeniului Coroanei«.

Acest pavilion se poate zice, că e unicul care e aranjat foarte bine și te cuprinde o bucurie când poți constata progresele cari le-a făcut administrația domeniului Coroanei la țărani. Afară de pânzături, lucruri de mână (între cari excelă un capot și o cămașă națională din Cocioc, o cuvertură din Caraiman și una din Bușteni), se văd produsele de sticlării, produsele fabricii de conzerve de alimentare și produsele de ciment din Azuga, mașine pentru ficatul gogoșitelor și obiecte ce se țin de sevicultură, cu țesături și mătase. În cât privește obiectele din fabrica de olărie din Periș, credem că s'ar fi putut fabrica și vase cu zmalț de purpur cu oșyd de uran (galbăn), de Kobalt (albastru) și în alte culori cu desene și nu numai acele cu zmalț de plumb (rocaile), cari sunt prea monotone.

Economie.

Arad, 3 Nov. 1906.

O chestie socială.

Sub acest titlu a apărut în Nr. 195 al »Trib.« un articol, a cărui mobil trebuia să se poată discuta înainte de întrunirea Congresului Național-Bisericesc, căci doară biserica noastră gr. or.-rom. este un organism democratic, în înțelesul superior, înalt și senin al cuvântului, nu o masă de aleși pentru aplauze, aprobări etc. a actelor »centrelor«.

Dar nu vrem să facem »proces«. Scriitorul acestor rânduri e numai un om, cu un cap; și cine nu cunoaște umbrirea nevoilor neamului nostru prin »grandezza«... »superiorităților«. Dar să intrăm în medias res!

Socotesc — drept reflexiuni pozitive față cu întrebările puse de articolul din vorbă că:

1) A micșorâ valoarea cvalificațiunii (maturitate) comerciale față de cea clasică (gimnaziu) și științifică (reală!) nu este cu dreptate, căci toate trei sunt de același grad, apoi nici nu e de competența unui for bisericesc, să grăiască, în asemenea chestiuni, căci rolul lui, în care principiile religioase și bisericești cadreză cu preocupățiuni numai de natură culturală-morală și mai are a face cu ceea-ce privește educațiunea și finanțarea (autonomia) școalelor.

2) Interesul practic al bisericii noastre este, ca nu lăpădături din școale medii adeseori de ocultă și compromisă categorie să ne furnizeze materialul la teologie. (Căci li-se dă dreptul — scandal și nenorocire! — acelor, cari, ca cănele prin apă, au ajuns în clasa VIII. gimn. și apoi abandonând până și deia de a mai da ochi cu examenul de maturitate, după un »har Domnului!« pentru 8 clase, vin și se prezintă — niște analfabeți! pe băncile teologiei și în urmă să aibă dreptul la parohii de cl. I.!), ci sunt de preferit maturizanții comerciaști, cari în administrația bisericească vor aduce elemente și cunoștințe de administrație, finanțe (Bănci populare, Reuniuni agricole), — în care ramuri de activitate e mai exasperantă »activitatea« preoților noștri de acum.

Credem că scurta, dar concisa noastră expunere arată, cum este a se regenera administrația noastră bisericească, cu atât mai vărtos, că în biserica nu odată se admite mila, pentru imbecilitate și chiar pentru păcate, din cari avem destul!

Atât!

G. Surghiun.

Convocare.

Pe baza §-lui 16 din statu ele Reuniunii femeilor gr. or. române din Timișoara-Fabric și provincie, prin aceasta convoc adunarea generală constituantă pe ziua de Joi în 26 Octomvrie (8 Novembrie 1906 la 3 ore p. m. în școala de băieți de lângă biserica s. Ilie de aici.

La ordinea zilei:

1. Alegerea funcționarilor Reuniunii și a comisiei statutare.

2. Eventuale propuneri.

Timișoara-Fabric, 15/28 Octomvrie 1906.

Maria Dr. Putici m. p.
prezidentă interimală.

Poșta Administrației.

Sofronie Liuba. Maidan. Am primit 5 coroane, ca abonament până la 1 Octomvrie 1906.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

In cancelaria subscrișului

se caută

un candidat de advocat

român — cu praxă.

Dr. S. Ispravnie,

advocat în Arad.

1—3

Concurs

Direcțiunea institutului de credit și economii societate pe acții »STEAUA« în Român-Petre (Petrovoselo) com. Torontal publică concurs pentru ocuparea postului de practicant cu un salar anual de C. 800. Se recere absolvarea unei școale comerciale, să cunoască în scris și vorbit limba română, maghiară și germană.

Cei-ce doresc a competi la acest post să înainteze rugarea și documentele necesare direcțiunii institutului până cel mult în 15 Noemvrie st. n. a. c. Cei cu praxă vor fi preferiți. Postul este de a se ocupa îndată după alegere.

Roman-Petre la 31 Octomvrie 1906.

1—2

Direcțiunea.

Un candidat de advocat

cu praxă, carele posedă perfect limba română poate afla momentan aplicarea la avocatul Dr. Minyor László în Óbesseny (comitatul Torontál).

Deci cine dorește să se aplice, se bino voiască a se adresa direct nu-mitului advocat.

969/1906. vhtó sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 107 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi törvényszék 1906. évi 13161. számú végzése következtében dr. Márta Sándor lippai ügyvéd által képviselt »Mureseni« takarékpénztár javára, Mona Nyisztor és testvére, elő 355 K. s. jár. erejéig 1906 évi szeptemberi hó 25 én fogatatosított kielégítés végrehajtás útján lefoglalt és 10821 becsült következő ingóságok, u. m: Mona Nyisztor házában házi butorok és egyéb ingóságok Mona Joska házában házi butorok és egyéb ingóságok nyilvános árverésre eladatnak. Mely árverésnek a mária-radnai kir. járásbíró 1906-ik évi V/436. számú végzése folytán 355 kor., 10821 követelés, ennek 1906 évi ápril hó 14 napjától járó 6% kamatai, 1/3 % váltódij és eddig összesen 84 kor. 75 é biróilag már megállapított költségek erejéig Mona Nyisztor és Mona Joska Totváradi lakásukon leendő eszközeik.

1906. évi nov. hó 8-ik napjának d. e. 12 óráig

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékokozok ezen oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. 108 §-ai értelmében kielégítés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is és felfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M.-Radna 1906 évi october hó 22 napján.

Smikál János
kir. végrehajtó

Concurs.

Direcțiunea institutului de credit și economii »Grănițerul« din H.-Dobra publică concurs pentru un post de practicant cu un salar anual de C. 720 cor.

Se recere: absolvarea unei școali comerciale, să cunoască în scris și vorbit limba română, maghiară și germană. Cel ce are și praxă de bancă va fi preferit și primi deja la început 840 cor. salar anual.

Reflectanții au să-și înainteze cererile însoțite cu documentele necesare direcțiunii institutului până cel mult în 15 Nov. st. n. a. c. H.-Dobra, la 27 Oct. 1906.

2—2

Direcțiunea.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Românii din Bosnia și Hertegovina în cut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din 15 Noemvrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor K.

Se poate căpăta cu prețul de 1 C. 500

Plus 10 fileri porto.

Sa fondat la anul 1874.

HAINE

pentru bărbați,
juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții și mai ieftine prețuri la

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

A * R * A * D,

Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața Libertății Nro. 1. ●

Toate vestmintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână
MAFĂ NOUĂ!

Telefon Nro. 534.

Mare magazin de specialități din Paris.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUVARĂ.

1905. 15 Octombrie		ACTIV		1906. 7 Octombrie 14 Octombrie	
114798846	81203846 Reserva metalică Aur 85886678	119014063	120716678		
1510214		33595000 " Trate Aur 34830000	682210 606961		
61353394	Argint și diverse monete	87793166	78101434		
24613458	Portofoliu Român și Străin	30225296	29097144		
11999666	*) Impr. contra ef. publice 8908200	11999924	11999924		
15153610		" " " " in cont curent 20188944	14796390	14796390	
2930477	Fonduri publice	2903324	2903324		
5749942	Efectele fondului de rezervă	5774517	5777462		
588302	" " amortisarea imob. și material	604705	604757		
604322	Imobili	500133	591219		
79270535	Mobilier și Mașini de Imprimerie	84189925	84765025		
—	Cheltueli de Administrațiune	26024000	25310500		
10286580	Deposite libere	12213671	23136420		
33468131	" " & provizoriu	22102533	22829954		
362332477	Conturi curente	418823857	421237192		
12000000	Conturi de valori	12000000	12000000		
19881017	Capital	21402642	21402642		
3016596	Fond de rezervă	3253368	3253368		
245772060	Fondul amortisării imobilelor și material	269276580	271747730		
1560783	Bilete de Bancă în circulațiune	1646498	1646498		
831486	Profituri și pierderi	1030844	1111429		
79270535	Dobânzi și beneficii diverse	84189925	84765025		
362332477	Deposite de retras	26024000	25310500		
	" " " & provizoriu	418823857	421237192		

Scomptal 5% *) Dobânda 5%

Mare magazin de specialități din Paris.

Aduc la cunoștința On. public, că

am deschis mare deposit

de instrumente medicale, legători, pentru vătămări, fâșii de legat pânțele, suspensorii, precum și articli optiei, ca: ocheanuri pentru teatru și tabere militare și tot felul de ochielari

în ARAD, piața Andrásy Nr. 22.

Se roagă pentru binevoitorul sprijin cu stimă:

Deutsch Mihály.

Mare magazin de specialități din Paris.

UNSOARE DE PORC.

	C. fil.
Unsoare de porc proaspătă de I-a calitate, acasă pregătit	1.48
Mănină proaspătă, bună pentru unsoare, nesărată, cu soric fără cap și pânțece	1.36
" " nesărată, pentru unsoare, fără soric	1.40
" sărată, albă, grasă, fără cap și pânțece	1.36
" " de jumătate groasă, fără cap și pânțece.	1.36
Slănină afumată grossă, fără cap și pânțece	1.48
" " pentru pâne în fălii de 50 cm. lung și 15 cm. lat	1.48
Slănină, papricaș de dobrîtin, în fălii subțire	1.60
" " " " " " " " cu aiu	2.—
Cârnaț afumat din carna de porc, se poate mânca așa, în bucăți lungi	1.84
" " " " " " " " pentru fiert	1.84
" " " " " " " " cu pânțece	1.92
Șuncă afumată, fălii și coastă fără slănină, useată	1.60
Salamă de I-a calitate, product unguresc.	
Crinolin	1.80
Caș de șuncă, cârnaț vânătoresc etc.	1.80
Cârnaței cu hirean, părechi mici 10 fil., la 50 părechia	—08
" " " " " mari 20 " " 50 "	—16
Salfade " bucata " " 8 " " 50 "	—08

Telegram-adr.: —
Balczár hentes Nyiregyh.

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că am cumpărat

negustoria de ghete

din loc Strada Forray a lui Végh Gyula, care o voi conduce eu însumi.

Timpul mai îndelungat petrecut în bransa aceasta mă face să cred, că voi servi P. T. public atât în lucrări nouă, cât și în reparaturi foarte bune și cu prețuri moderate.

Recomandându-mă atenției P. T. public, așteptând comanda prețioase sunt cu deplin respect

HAISER GYÖRGY

pantofar

ARAD, Forray-utca.

Alianța

Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrată exclusiv de
maiestrii aradani

mare asortiment de perdele,

diferite covoare și couverturi

din scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maiestrii, punem la dispoziție
onoratului public.

Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile.

Cu planuri servim gratuit!

Cu planuri servim gratuit!

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkeze
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11

Prima întreprindere de fabricare de sticlă în Seghedin.

Diploma de aur la expoziția din H.-M.-Vásárhely, ținută în anul 1904.

TELEFON Nr. 438

Medalie de argint la expoziția generală din H.-M.-Vásárhely ținută în anul 1904.

SINGER ARMIN

PRĂVĂLIE:

DEPOSIT:

Tisza Lajos-körút 48 * **SZEGED** * Strada Jókai nr. 3.

Magazin de sticle în table. ● Magazin de oglinzi în table.

Fabrică de sticlă și oglinzi aranjată în electricitate.

Diferite forme de firme pentru medici și avocați.
Sticlărie de lux pentru ferestri de salon și biserici în execuție artistică.

Decorație de mobile în stilul cel mai nou și în toate colorile.

Facerea de galantare la edificii și prăvălie.

Primesc spre tocmaire vechi Primesc lustruire de sticle și oglinzi ori ce lucru din branșa mea.

Bokor János

Fabricant de ardeiu --- în Szeged.

Nr. 1. Ardeiu dulce de alui Bokor adevărat 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 3-20

Nr. 2. Ardeiu dulce pentru țocană 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 2-20

Nr. 3. Ardeiu „Korona“ de jumătate dulce 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 2-50

Nr. 4. Ardeiu Extra, dulce, 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 2-40

Nr. 5. Ardeiu de specialitate, 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 2-20

Nr. 6. Ardeiu de roze, 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 2-10

Nr. 7. Ardeiu regese, 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 1-80

Nr. 8. Ardeiu de comerț, I-ma calitate 100 K g.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 1-10

Nr. 9. Ardeiu de comerț, calitatea a II-a 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. ---70

Ardeiu întreg, produs nou din Seghedin 100 Klg.

La cumpărarea a lor 25, 50, sau 100 Klg cu 20 coroane mai ieftin.

Se cere corespondență ungrească și nemțească.

INTEMEIAT
LA 1883

Dipl. de onoare
Lovrin 1902 —
Medalia de aur
Timișoara 1891.

Telefon pentru comitat și oraș nr. 498.

Szubotha

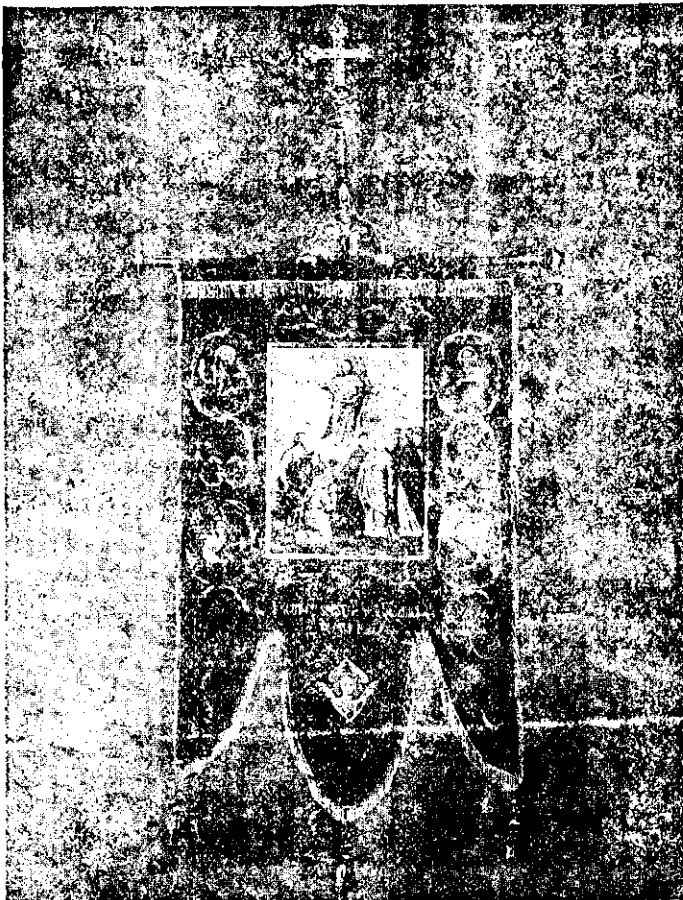
Sándor

pregătitor de odăjdii și ajuturi bisericesti

croitorul teolog episcopesc din Cenad, liferantul Excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în teologie.

Recomandă magazinul său bogat în atenția binevoitoare atât a preoților cât și a acelor, cari voesc se cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci

statue sau altfel de ajustări bisericesti

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea ajustărilor bisericesti.

Pentru liferările mele iau răspunderea. — Servesc bucuros cu catalog bogat ilustrat.

Prima aradană Fabrică de țigle de cement crestate

a lui

rétháti Kővér és Társsa

Cancelaria: **ARAD, Kiss-utcza 6.**

Recomandă marele cantități de

țigle de cement crestate

cari față de ori-ce altfel de țigle sunt

--- -- -- pentru acoperiși --- -- --

👁 Cele mai bune și mai ieftine 👁

afară de aceasta la punerea leașurilor

după-ce să cere o distanță de 39 cm.

față cu altfel de țigle se ajunge la un

--- -- -- câștig de 40% --- -- --

Mulțimea epistolelor de recunoștință la dorință să arată în original.

Cel mai bun și mai ieftin asortiment pentru procurarea ornamentelor bisericesti, pentru toate bisericile greco-or. române și sârbești, și anume:

odăjdii colorate și negre, acodereminte, prapori mari, steaguri pentru biserici, candelă, cruci, baldachin, ripide, icoane sfinte, icoane ruse-ti de tot felul, icoane istorice etc. etc.

În atelierul meu pregătesc cel mai bogat iconostas și morminte sfinte pe lângă preșurile cele mai avantajoase.

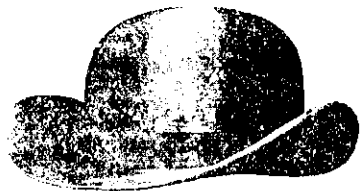
Cele mai moderne pălări preoțesti.

Haine pentru onii preoți, braue și camiface. Pregătesc bine și prompt vestimente preoțesti, căci am un croitor foarte isteți. La dorință dau detașuri și tot felul de modele. Asigur cumpărătorii mei, că vor servi în modul cel mai bun, căci am numai materia de prima calitate și cea mai bună; dar vând mai ieftin ca ori unde în alt loc. Comandă execut momentan în modul cel mai prompt și mai conștient.

Catalog ilustrat trimis gratuit.

Cerând comande abundante, rămân cu stimă

Nicola Ivkovic, Ujvidék
strada Duna, casa proprie.

Primul institut sudungar de auritură artistică al lui ►►►►► E. I. SPANG, auritor bisericesc, (casa proprie) Str. Gărei No. 10. TIMIȘOARA (fabric)

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur București, și cu altele medalii de argint, la diferite expoziții.

Se recomandă pentru gătirea de tot felul de lucruri în arta sa și anume:

altare noi și vechi (temple), tronuri, străni, amvoane, sfeșnice, rapizi, prapori, cruci de turnuri, plafonturi, decorații de părete, etc. ◀ ◀ ◀ ◀

FONDATA LA 1900.

NAGY PÁL

Pictor, vopsitor de primul rang in SZEGED.

PRIMEȘTE: Pictare și măltuire de biserici, castele, edificiile corăspunzător cerințelor moderne în execuție artistică. Table de prăvălii pregătesc în execuția cea mai bună și ieftină pe lângă răspundere de 5 ani. — Planuri fac gratuit.

Cu stimă:
NAGY PÁL.

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

Csecs Mihály

SZEGED, Tisza Lajos-körut 33.

Recomandă produsele salea proprie de in și damast, precum: covoare, ștergare, fugare milieu și toate cele trebuincioase pentru pat. Tot așa haine pentru mireasă, precum lucruri de ajur după plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

Prima Lugojană fabrică de cement și betonizare, întreprindere pentru edificări.

Fabrică în drumul Buziașului
în fața casei de vamă.

KNOTT JOZSEF

Cancelaria de zidire:
Telefon-nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea.

Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vălăe, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mari și mai mici, conducere de ape, vaduri, podimentare de terase, provederea pe din jos a pereților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite colori.

Vinderea în mare și mic a cementului de Portland și România.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferesc garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și pliniminare de spese.

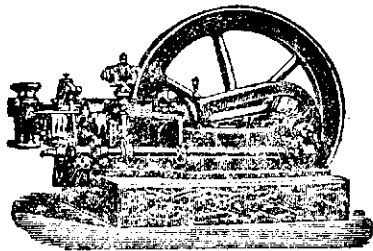
Assael Jakab Fiai

atelier de mașini, pregătitor de motoare
cu gaz și benzin

ARAD, Piața Andrassy Nr. 17.

Pregătim tot felul de mașini după model sau desen, tot așa efeptuim și dregerea conștientioasă

de locomobile, mașini stabil și de
trierat, motoare

Pregătim răsgoite de cucuruz noană și după modelele noastre proprii.

Atelier de dregere pentru tot felul de mașini pentru economie. — Cele trebuincioase pentru mori, precum și transmisii și roțile pregătim ieftin și prompt.

Tot astfel primim transformarea a tot felul de motoare de gaz, petrolu și benzin.

TELEFON 81-31.

Beitz János

strugărie și fabrică de cheiu și bile de fildeș pentru biliard

VII., str. Akác nr. 52 BUDAPEST VII., str. Akác nr. 52

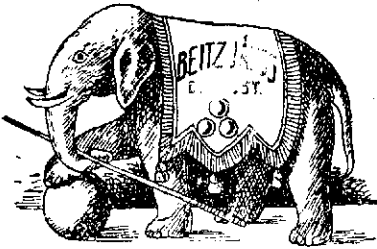
Bile de fildeș pentru biliard, cheiuri, domino, șac, piele veritabilă franceză pentru cheiu, cretă verde și vinată pentru cheiu, tot felul de provisiuni pentru fumat, bile „LIGNUM SANCTUM”, mare asortiment de păjuși de lemn de carpin și corin.

În magazin se pot găsi cheiuri întrebuintate și bile de biliard.

Bile întrebuintate se cumpără pe lângă prețuri bune și se schimbă.

Pinză cea mai fină de Kangarn și Tuffel pentru masă de biliard se poate găsi ori și cind în magazinul meu.

Modele gratuit.

Hartmann és Müller

SCULPTORI

SZABADKA, I. kör, Zentai-ut nr. 488.

În stabilimentul nostru de zidit și ciopțit iconostase să fac următoarele:

iconostase, bolte bisericesti, tabernacule, ger-tovnice, altare, amvoane, icoane de perete, mese tetrapode, candelabre și sfesnice, rame, chiherii, triherii și alte obiecte bisericesti simple sau mai lucsoase cu prețuri moderate și cu condițiuni avantajoase.

Vindecarea deplină a boalelor secrete!

Să nu progete nime într-o chestiune atât de gingașă să se prezente odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori că adanc de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care ajunși la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face-acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu deamănuntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă tinerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns După încheierea curei, au la sce scrisori e se ard rere expresă se retrimit.

Un astfel de locutor și curător e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-oine (barbat sau femeie) deslușiri asupra viciilor sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate boale de besică, de țeve, de testicule de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e salduș de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palócz (dela 1 ore in. a până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Sa fondat în anul 1868

BÁLINT JÁNOS următorul lui SILBERMANN J.

măiestru de cojoace și căciuli, precum și
instituit de plissé în

Temesvár-Gyárvaros

Andrássy-ut nr. 7, peste drum de frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundent adjușat cu tot felul de fabricante proprii de

piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pânură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de pălării pentru bărbați și copii mal departe am piei veritabile din țară și străinătate, precum perziane KRIEMER, fărbită de Lipsca, precum și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primos tot felul de haine pentru plissé, din loc și provincă.

— Prețuri moderate, serviciu prompt! —
desfacere în mic și mare. — Comandele din provincă se execută prompt și repede.

Sirupul de miere de teiu alui HALAPI

aduce mari servicii celor tuberculoși, și ori și căruia care tușește, care e răgușit, răcit, fără apetit și care slăbește.

De multeori o tușă neluată în samă și ne vătămătoare e semnul tuberculoșei.

Nimeni să nu aștepte înrădăcinarea răului, ci să-l stârpească, deși când încolțește, iar unde să observă, să fie nimic prin

sirupul de miere de teiu alui Haláp

care are influința sigură la dureri de piept, însă, răceală etc. Sticlă de probă 3 cor., sticlă mare 5 cor. — După trimiteră banilor înainte se capătă numai

în farmacia „Apostol“, Budapesta
József-körut 64/29.

FISCHER KÁROLY

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherczeg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sale de sirmă ca: țesături de stromă din aramă, fier și ține, pe cari le are în depozit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Fară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și păduri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delucării de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și grădinarit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunțe. Aparitoare de scintel la locomotive, mori și cosuri de fabrici. Somiere elastice de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în privința ușurării de a se ținea curat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din aceasta branșă — cu prețuri din cele mai moderate.

Fabricațiune de specialitate adevărată franceză și americană în ambalajiu original

Recomandată de medici! Siguritate necondiționată!

Prețul în valoare de coroană duzina cu: 2, 4, 6, 8, 10, 12
Noutate de origine americană până acum neîntrecută!

„Silk Finish Nevertea“

Tinde siguranță completă în urma întinderii și fineței extraordinare. — Prețul 10-12 cor.

Douts-americans duzina cu 6, 8, 10 cor Preservative feminine „Pessarium oclusivum“, după profesorul Mensinga la ordin medical Prețul dela 3-5 cor.
Adevărate spongii franceze de siguranță preservativă.
Prețul: duzina 6-12 cor.

Nou! Auto vaginal spray: cel mai sigur și mai ușor preservativ feminin ca specialitate. Mu te mi de declarațiuni recunoscătoare! Prețul 15 cor.

Feritivă! Nu vă lăsați a fi influențați prin marfă mai ieftină, pentru că scopului corăspund în adevăr numai preservativele originale americane!!!

Brăul „Diana“ legătoare pentru period. Legători pentru pântec buric, sau contra durerilor de stomac. (Servitiu feminin.)

Giorapi de gumi, contra lărgiri vinelor, precum și la picioarele copiilor. Tot felul de recuzite igienice trebuincioase la îngrijirea și comoditatea bolnavilor. Pe lângă prețuri originale de fabrică

Cel mai nou catalog se trimite gratis în plic închis și în mod secret.

Se capătă la fabrica de legătoare medicale din
Keleti J. Budapest. IV, Koronaherczeg-u. 17-18

Cel ce se provoacă la anunțul acesta capătă 20% rabat.

CIMBALMĂ

se poate capătă în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate capătă „Școala“ de cimbalnă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cimbalnă și de muzice

M a k ó (casa proprie.)

Nou atelier de modă pentru pălării de dame!

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. publică că **am deschis**

atelier de modă pentru pălării de dame în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebesy), care va corespunde timpului și gustului modern și tuturor pretenziunilor de azi.

În magazinul atelierului eu, se păstrează în permanent cele mai frumoase modele eșite dela firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de doliu. — Străformări și alte lucruri aparținătoare acestei specialități, se execută punctual și cu prețuri moderate.

Comandele din provincă le execut cu cea mai mare promptitudine.

Se roagă de partinire.

AMTMANN ANNA

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 2.

La expoziția din Paris 1900 a câștigat „Grand Prix“.

Ioan Francisc Kwizda

furnisorul curței o-reg, austro-ung., reg. române și princ. bulgare

farmacist cercual în Korneuburg (lângă Viena).

Prav de Korneuburg al lui Kwizda pentru nutreirea vitelor

È un mijloc de hrană pentru cai, vite corunte și oi. În cele mai multe grajduri se folosește de 5 ani la lipsă de hânseală, impotiva mistoierii reale, pentru îmbunătățirea aptelui și pentru creșterea cantității de lapte a vacilor. Prețul unei cutii 14 cor., o jumătate cutie costă 70 til.

Veritabil e numai cel provăzut cu breveta meu sus. Prețurile ilustrate să trimiți gratuit și franco.

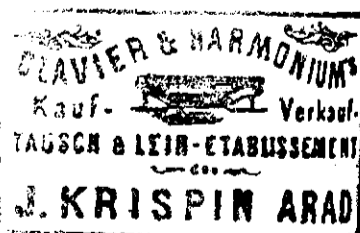
Depozit general: farmacia lui Iosif Török, Budapest, VI, Király-utza 12 și Andrássy-ut 26 B.

INTEMEIAT LA 1850

PIANE

Între plăcerile vieții familiare, fără îndoiă să știe și pianul, ce în magazinul meu găsește în forme noi, dela 700 cor. în sus, iar cele folosite dela 200 cor începând.

Folosirea de pian, pe lună 8 cor. Locuireapi-anelor în provincie și în loc o îndeplinesc prin ajutorul meu de specialitate.

În biblioteca mea de împrumutare

în care se găsește opuri literare în limba maghiară, germană și franceză în cel mai mare schimb. Prețul de ceit pe lună 1 cor., iar după volum 8 fileri.

KRISPIN JÓZSEF

ARAD, Deák Ferencz-u. 28.

Am onoare a aduce la cunoștință, că magazinul meu l-am complectat cu covoare

Veritabil de PERSIA și Veritabil de SMIRNA

și pentru sezonul de toamnă am la dispoziție

marfă frumoasă și aleasă.

Marfa o cumpăr din isvor nemijlocit, și astfel mă aflu în plăcuta dispoziție să o și vind

pe lângă prețuri foarte ieftine.

Originalitatea marfei o pot adeveri cu documente dela vamă.

Cer binevoitorul sprijin.

Cu deosebită stimă:

Domán Sándor

== casă de covoară ==

Arad, piața Szabadság nrul 2.

Cine e bolnav!

La moment alină și necondiționat vindecă tuse, respirație grea și durere de cap

SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT A FARMACISTULUI BALLA

renumit, recomandat de medici și care face cel mai bun efect.

La moment împiedică tuse convulsivă, tuse măgărească, durere de piept, greaua respirație, astma, trocnă, febrințele și regușală.

SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT a lui BALLA descris mai sus se aduce în circulație în două forme.

Numai pentru cei în etate și pentru copii de 12 ani în sus. Zilnic câte 4 linguri. La copii de 12 ani în sus tot așa. Prețul 2 coroane.

Numai pentru copii de 12 ani în jos. Zilnic 4-5 lingurițe. Prețul 1.20 cor. Indrumări de trebuință alăturăm.

Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Farmacia BALLA SÁNDOR, H.-M.-Vásárhely, Fő-tér.

LA COMANDE PRIN POȘTE pentru expediție și ladă se comandă 40 fil. La comandă mai mare de 6 cor. pachetarea gratuită și pachetul se expediază scutit de cheluială în caz de trimitere înainte a sumei.

-9

Oltoii de vie de vândut.

Am onorul a aduce la cunoștința D-lor proprietari de vie, că până ce mai am deposit din oltoii de vie din acest an, voiu vinde oltoii frumoși cu rădăcină bogată de vie de vin și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bogată, precom și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-Portalis” și „Rupestris-Monticola”.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu metotul cu succes a oltoilor de substituit.

În privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslășire mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410.

Arad, str. Batthyányi nr. 13.

Telefon 410.

Pentru vinderea Marelui magazin de asortiment de sticlă

de porțelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, decoruri pentru odăi și mese, acomodate pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabilă.

Toate acestea se vând cu prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe Szabadság-tér 21.

■ Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie. ■

Cu stimă:

BCU Cluj / Central University Library
KLOHS ADOLF.

Am onoarul a aduce la cunoștința P. T public, că încheindu-mi anii de studiu și de praxă la 1 Octomvre am deschis în Arad Zrinyi-utca nr. 1 (casa institutului de economii »Takarékpánztári épület») corespunzător cerințelor moderne

un atelier de pictură de firme

▼▲▼▲ de biserici ▲▼▲▼
portrete și de embleme.

Provocându-mă la experiența de ani în branșa aceasta, afirm cu credință, că lucrările în privința executării vor concura cu atelierile cele mai dintâi, cea ce dovedesc și distincțiile mele de cl. I-ă. Am toată credința, că serviciul ieftin și prompt îmi vor da tot posibilul, ca să corespund întru toate dorințelor preonoratului public.

Rugându-mă de tot sprijinul, sunt cu deplin respect

Korény József

pictor de biserici și firme.

Aducem la cunoștința onoratului public, că

Prăvălia de modă barbateasca

pălării și rufe a lui

ÉS
S L * A D
M E I ARAD L E R
Andrássy-tér nr. 14
(lângă firma lui VOJTEK ÉS WEISZ)

asortat bogat cu articoli

noi de cel mai bun gust

se va deschide în 25 Octomvre

Sirupul carpatian pentru pept al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuintează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbatul și copilul, îl pot folosi fiindcă are deosebită influență asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

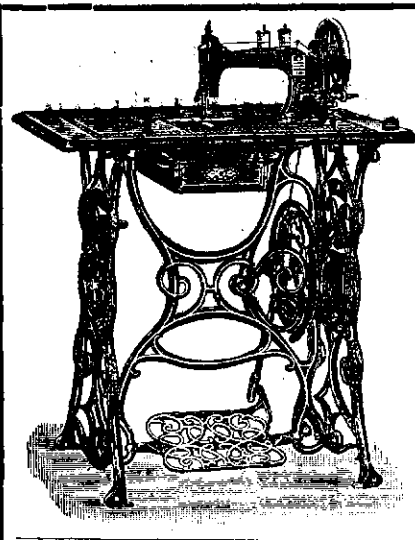

Se poate căpăta numai la spițăria lui

Barcsay Károly

Szeged, Széchenyi-tér 12.

30 fl.
Mașini de cusut.

Pe lângă răspundabilitate de 5 ani o mașină nouă, familiară, veritabil

SINGER

cu armariu închis se poate căpăta numai la

SINGER A.

Budapest, VII., strada Akácza 55 și filiala din strada Sziv 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea viitoare iau răspundere.

Catalog gratuit și franco.

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintari.

Prețul împreună cu fliditățile aparținătoare 1 cor. 20 fl.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în po-triva diareii copiilor.

Bucata cu 10 fileri.

Se capătă numai la unicul apothecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Ifj. Kopetkó Károly

CASĂ DE MARFE

PENTRU MODA DE BĂRBAȚI ȘI FEMEI

ARAD

Straea bisericii — palatul Minorităților.

Telefon local și pentru comitat nr. 477.

Isvorul cel mai ieftin de târguit.

Iși recomandă magazinul său bogat provăzut cu tot felul de

stofe țesute pentru costume de dame după moda cea mai nouă negre și în colori.

Daruri gata pentru mirese, pentru juni și fete.

Mare asortiment pentru reverenzi și faloane preotești.

● Mustre în loc și provincă trimit gratis. ●

Mare asortiment de pânuri pentru haine bărbațești.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

VARGA ÁRPÁD

MAKÓ

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

Institut de vindecare și creștere pentru epileptici la băile dela BALF.

Aranjat pentru 200 bărbați și femei bolnave, pe baza ordinului ministrului de interne Nr. 56,445/1903 și din 17 Iunie 1903. Prețul de îngrijire: **clasa I pe an 1600 cor., clasa II pe an 1000 cor., clasa III pe an 600 cor.** Afară de aceste clase se mai pot primi bolnavi săraci, însă pe sarcina fondului regnicolar pentru îngrijirea bolnavilor. Pentru primire în forma aceasta însă fiecare bolnav are a-ce însinua separat prin rugare, pe baza ord. ministr. de interne de dttó 28 Octomvre 1903 Nr. 97,221/IVa. Cu îngrijirea bolnavilor sunt concrezute maicele ordinului Franciscan din Buda. Cu prospecte și alte deslușiri servește **Dr. Wosinski István**, propr.-director al băilor Balf. Poșta, tren, telefon loco.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNĂTORIA
DE CLOPOTE**

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote -- alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dînsul inventate, și premiate în mai multe rînduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, *astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.*

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Nouă mină de marmo

Am onoare a aduce la prealabila cunoștință a o lui public dia loc și provincie, că

în Arad, strada Wesselényi No. 1.

am sortat corespunzător împrejurărilor de azi o

mină de marmoră

unde primesc spre efeptuire ori-ce lucru aparținător industriei de marmoră, precum: Mobile de marmoră, întocmiri de scâlzi și scaune pentru măcelărie, întărirea pereților prin marmoră, marmoră pentru mese, etc. etc. etc., în cea mai bună calitate și în ori-ce culoare. Preț moderat, serviciu prompt.

Cu stimă: **Binda Angelo.**

Telefon-nr 469.

Telegr.-adr.: „Grüner-Varga“

Grüner és Varga Szeged

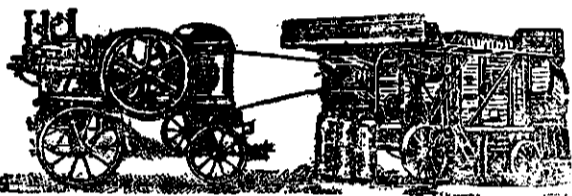
Cheque-cont la Posta Ungară 16,308, la cea Austriacă 99,403. -- Giro-cont la Banca Austro-Ung.

Manufactura de cânepă, în și justă.

Tot felul de ștreanguri de cânepă, - ștreanguri de sârmă, - Gurtuni, - vadră din cânepă, - ață de țăsut (sfoară), - cânepă și călți, - Dresni-saci, poneve, pânză jută pentru pachetare. Articoli pentru economii: ștreanguri pentru căruțe, mreajă de acoperit caii, hamace (pat).

SPECIALITATE: Mrațe, leagăn pentru copii, legături pentru snopi.

**Cele mai bune provisiuni
de mașini de treierat din lume.
Deplină responsabilitate pen-
tru excelența frierare.**

Se pot folosi între case acoperite cu paie și fără permisiunea autorităților.

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe lângă deplină responsabilitate și pe lângă prețurile cele mai avantajoase în rate anuale de 3—5 cele mai simple și cele mai perfecte

provisiuni de
călcat cu motor

din motor, pre-
cum cele mai per-

fecte motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în aceasta colonie se pot găsi renumitele

motoare cu benzin, petrolin și oleu de minerale,

provăzute cu instrumente de stropire, ce se pot vedea, foarte acomodate pentru scopuri economice și industriale. Tot așa și provisiuni de treierat cu locomobile de benzin și cu electricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi. Cine voește se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile să se îndrepteze cu încredere către aceasta firmă de specialitate.

Fiți băgători de samă
la adresa exactă

KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43
— Cataloage gratuit și franco. —

Cumpărare de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public din loc și jur precum și onor. mei clienți, că am cumpărat

drăvăla de ghetă a lui GORZÓ și soții

care există de 15 ani și în care și eu am fost partaș. De azi înainte eu o voi conduce ca prăvălie proprie.

Cu deosebită stimă

BOLEZNI ANTAL

Arad, Salacz-utca 2 sz.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

Piața Szabadság nr. 7. ARAD Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut SINGER și MINERVA.

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

PFAFF.

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articole pentru bicicletă și mașini de cusut.

MARE OFICINĂ DE DREGERE.

In magazin se află mare asortiment de

gramofoane și plăci.

— Condiții de solvire foarte avantajoase. —

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier

Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțel pentru toate vase de vapor, apoi mobile de fier, driciale de sîrmă, grilaj opinos de oțel, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în această branșă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor. " " " lemn " 7 "

Paul Roháček

Telefon 20-45

turnătorie de metal și bronz fosforat

Budapest, VI., Röpentyú-utca 23.

Produce: Bronz fosforat original, Bronz mineralist, Aramă roșie, Aramă galbine, Bronz mangan, Aluminu curat, Orig. „Exact“ Compoziții de magazin după desenuri și modele în bucăți brute de aramă, precum și prelucrate gata. Articole de calitate.

Correspondență germană, ungurească și franceză.

CONSTANTIN DOBRIN

institut de vopsire și chimie

Lugoj, strada Nedelco nr. 65.

Vopsire și curățire chimică. Tot felul de haine bărbătești, femești și de copii, proderie de mătasă, uniforme, covoare de pat și masă, tapeturi, dantele, haine de batist și pique etc.

Garnitură de mobile și tapeturi. La dorință se curățesc la casă.

Specialitate: Paltoane de piele, mănuși glacé vopsite negru.

Haine de doliu se vopsesc negru în 24 de ore.

Perdele se vopsesc și curățesc foarte ieftin.

BENEDEK IMRE curelar și șelar

SZEGED (casa Zsóter)

Hamuri, șele, instrumente trebuincioase pentru călărit, drum și vânat, frâne și biciuri, procovite pentru cai albe și ieftine, gîmăntane de călătorie, geante de piele, portomonicie, în mare asortiment.

Prețuri ieftine! Dresări se efectuează în mod grabnic și prompt La dorință cataloage ilustrate gratuite fără port

Acum s'a deschis! Acum s'a deschis! Acum s'a deschis!

Bazarul din piața Szabadság

în nemijlocita apropiere de cafeneaua Fölzi.

Imi iau permisia a atrage atențiunea onoratului public asupra bazarului meu din piața Szabadság de nou deschis, unde se capătă pe lângă prețurile cele mai ieftine și calitatea cea mai bună, ca

jucării, obiecte de ornare, instrumente pentru fumat, marfă de piele etc.

Mare asortiment de ciorapi și trico.

Cerënd sprijinul onoratului public, rămân cu deosebită stimă

ROSENBERG JÓZSEF, proprietarul bazarului din piața Szabadság, Arad.

Cel mai ieftin isvor de cumpărare! Comandă din provincie efectuează prompt! Cel mai ieftin isvor de cumpărare!

RESTAURANTUL LÁNG TESTVÉREK

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de noi și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Láng Testvérek
restaurantieri.

Forte-pianuri și pianine vestite în toată lumea,

mechanică engleză,
se capătă cu cele mai
moderate prețuri re-
cunoscută de cea
mai bună măstru-
pian din Viena la
firma

Reményi Mihály

liferantul de muzicalii la academia reg.
în Budapesta, strada Király nr. 58

lângă „Academia unghurească de
muzică“, care acum se edifică.

Reperaturi și stimulări de pian execută pentru capitală
și provincă numai prin cei mai esperti și desteri mă-
estrii și pe lângă garanță cu prețurile cele mai moderate.

Forte-pianuri vechi și folosite le schimbă cu noi.

Mare deposit de harmonii europene și
americane.

— Prospecte gratis și franco. —

HALA DE FLOR

a lui **SCHWEFFER EDE**

Piața Andrásy • ARAD • Palatul Minorităților.

Pentru ziua morților recomandă cununile
sale în execuție admirabilă pe lângă pre-
țurile cele mai moderate, tot astfel buchete,
împodobiri la masă, în caz de necesitate
se pregătesc în 2 oare.

TELEFON 337.

TELEFON 337.

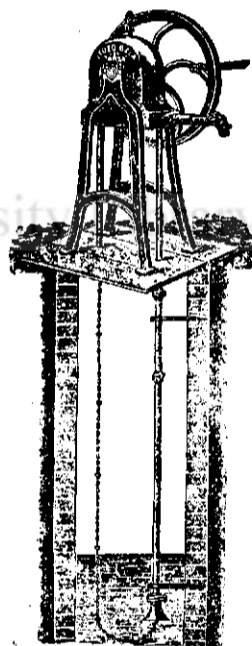
Pompă cu lanț „Victoria“

este cea mai perfectă pompă cu lanț.

Se poate până în o oș afunzime de **20 metri.**

Teve de aramă tincuită cu lanț

la dorință cu **astupuș capac**, precum arată figura.

Mănată de un om
dă **5000 litre de apă**
într'ro oaă.

Prețul unui aparat
pentru afunzime de 3 metri

	Cu copac	Fără copac
	cor.	cor.
» » » 3 »	140.—	160.—
» » » 4 »	155.—	175.—
» » » 5 »	170.—	190.—
» » » 6 »	185.—	205.—
» » » 7 »	200.—	220.—
» » » 8 »	215.—	235.—
» » » 9 »	230.—	250.—
» » » 10 »	245.—	265.—
» » » 11 »	260.—	280.—
» » » 12 »	275.—	295.—
» » » 13 »	290.—	310.—
» » » 14 »	305.—	325.—
» » » 15 »	320.—	340.—

se vândut a

GYÖZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

special și mpti de pe și smărcuri
BUDAPEST, V., Báró Aczé-lu 3, lângă Vígsház imediat.

Szabó József

măstru arhitect-zidar

Cancelaria: **ARAD, Vécsey-utca 6a.**

Primește spre efeptuire tot felul de lucruri ce aparțin
specialității arhitecturii.

Planuri după stilul cel mai modern. La dorință pre-
gătește și preliminar de spese.

Servește cu deslușiri la tot felul de afaceri aparțină-
toare ramului de arhitectură.

Schițe de planuri pregătește gratuit.

Cu stimă: **Szabó József,**
architect-zidar.

Nou! Nou!
MOD DE VINDECARE!

Efect neintrecut la vindecarea redicolă a

ERVILOR, MORBURILOR SEXUALE

piele, de sânge, siphilis, ananizare, dispoziții de slăbire, impotență. **Una rezultatelor grabnice și radicale solvirea honorariului pentru vindecare se plătesc numai după vindecare. Medicamente după modelul primelor institute de vindecare.**

Budapest, VI., Teréz-körut nr. 44 (I. etagiu)

Dr. Mitzger Tivadar.

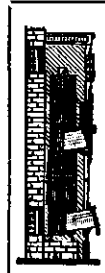
Sub conducerea proprie — toată ziua deschis.
— Epistoalelor trimise dă răspundere gratuit. —

Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui

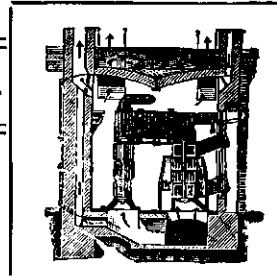
KOCH JENŐ

Budapest, V., Bâthory-utcza 9.

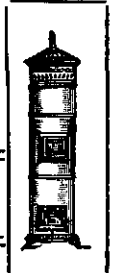
Primește aranjamente pentru încălzirea cu aer a castelelor, caselor de familie, biserici, teatre, hoteluri etc

Telefon 8-69.

Telefon 8-69.

Catalog despre cuptoare Meidinger la dorință trimit gratuit.

Planuri pentru aranjamente de încălzire din centru se fac gratuit.

Aviz.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public românesc, că în Arad, str. Deák Ferenc nr. 1, în casa hotelului »Vass«

am luat în primire

SALONUL DE RAS

a lui Radu Urs

și rog pe on. public, să binevoiască a mă sprijini.

Cu toată stima :

IOSIF POPOVICIU

barbier.

Fabrici de mașinării și plăci pentru ciur; edificare de mori a lui

GRAEPEL HUGÓ

Budapest, V., Váci-ut 40-46.

Recomandă locomobilele sale originale cu vapor Marshall, cele mai noi fabricate proprii: ca mașini de trierat și mașini combinate pentru trieratul bucatelor și a trifoiului; singuratică mașinării de moară, asortiment complet pentru aranjarea morilor și triere economice

Ciur de ales sămânță cu brevetă a lui Graepel

care s'a probat cu cel mai mare succes,

și din care s'a spedit până acum circa **8000** bucăți.

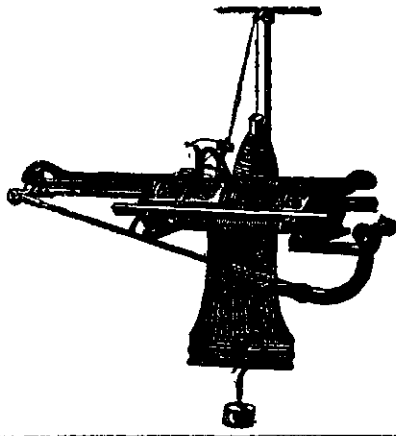
Acest ciur îl trimit pe 14 zile de probă la ori care mașină de trierat, și-l primesc îndărăt, **dacă nu va fi mai bun de cât ori-care altfel de ciur.**

Catalog economic, descrierea ciurului, modele, precum și broșura cu mulțime de epistoale de mulțumiri și recunoștințe, se trimit gratis și franco.

Câștig lateral ușor și splendid.

Pentru familii și dame. Nici la o casă să nu lipsească originala mașină de împletit „**STYRIA**“.

Prezentări gratis. Condițiuni avantajoase de platire!

Reprezentanța executivă pentru Ungaria:

FOGL J. L.

BUDAPEST, VI., CSENGERI-UTCZA 54.

Juvaiericale, lucruri de aur, argint și argint de China,

precum

oroloage admirabile

pe lângă rezponzabilitatea de 10 ani mare asortiment, foarte bune și foarte ieftine se pot căpăta **și pe rate**

PÁRTOS LAJOS

SZEGED.

— Cataloge ilustrat se trimit gratuit și fără porto. —

Cum te cheama?

In viata fie-carei om sunt momente, cari pot sa-i aduca fericirea, binele, pentru toate vremurile. Eventual va fi tras cu vr'un mare castig deja la tragerile viitoare acel numar, care e langa numele d-tale! Incearca-ti norocul cu vr'un numar din lista de nume, care se poate caps la exclusiv la colectura principala.

➤ **KISS KÁROLY ÉS T-SÁ BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos-ut. 13.**

MARE e norocul la KISS

Avram 108077	Barnabașiu 124467	Elixir 4220	Grebentin 124071	Johana 102986	Lorant 99669	Octavius 27179	Salvator
Adam 51240	Bella 39741	Eliseu 108410	Genoveva 5436	Julanca 91516	Lothar 86340	Olga 23271	Serafim
Adela 68008	Bela 26560	Eleonoara 21633	Gibu 73366	Julan 94942	Laurențiu 91502	Oliver 20191	Serena
Adolar 44724	Bente 73399	Elias 20069	Gizilia 54442	Jonatham 79155	Lucia 102746	Olimpia 738	Sidonia
Adolf 27108	Benedict 124283	Ella 107661	Gustinu 107691	Julescu 108015	Lucian 8145	Orban 22153	Sigfrid
Adriu 695	Beniamin 21065	Elvira 21519	Gurila 8214	Julincea 92322	Ludmilla 22283	Oscar 107241	Silard
Adrian 14729	Bratu 20059	Elza 8138	Gordian 54723	Jurca 96069	Ludvig 16513	Othelo 86336	Tacsoniu
Adrienne 93338	Bernat 71813	Emanuil 100850	Citarul 84247	Julinea 92480	Luiza 90437	Othmar 39500	Tanasiu
Agata 108072	Berta 29580	Emil 93397	George 73387	Jidănuțiu 92498	Lucaci 93674	Otilla 5211	Tasilo
August 91340	Bartolomei 70489	Emilia 88132	Georgița 124245	Juliea 90754	Lucreția 86706	Otto 100805	Tecla
Augustin 87019	Bertold 84006	Emma 124223	Georgilă 79337	Julia 92326	Magda 46949	Othocar 73351	Teofil
Agneș 48132	Bertram 208055	Emilian 106187	Grigorie 56812	Justina 90712	Magdalena 58583	Odisei 40628	Teodor
Acoș 102291	Biri 72787	Endrei 9816	Ghiurița 74137	Jurcanu 96070	Maivin 107652	Orzsi 34077	Tera
Aladar 22226	Bianca 67375	Erasmus 82116	Habacuc 100843	Kaietan 27178	Manfred 124485	Pavel 79125	Terezia
Alois 8319	Buga 79332	Erina 106072	Hainalea 22156	Kalman 124453	Mano 91544	Paula 44720	Terca
Albanu 67690	Bogdan 54413	Ernestin 50640	Hedvig 8322	Kamille 54745	Marcel 10500	Paulina 102781	Tibor
Adalbert 34097	Boldijar 39490	Ersenie 79344	Helena 124401	Karolino 8287	Margareta 22198	Peppi 94988	Tihamer
Albin 84001	Bonifacie 58104	Erviu 40643	Henric 24794	Karol 78310	Maria 4205	Petru 73324	Tinca
Albrecht 57547	Barabola 107248	Elisabeta 5206	Herman 54755	Katalina 67610	Măriuța 80146	Petlogia 667	Titus
Alfonz 102905	Borcica 21371	Estera 13643	Henrieta 107665	Katrinco 54776	Marc 46913	Pascuta 13574	Tivadar
Alfred 94990	Bruna 13654	Eta 22266	Hitar 73338	Kazmir 107650	Mărcu 29196	Polichron 20553	Timon
Alice 89976	Beatrix 22161	Eufrosina 100890	Hermina 24800	Klementin 73391	Marta 108066	Rachila 22159	Todor
Amalia 79343	Camila 60083	Eugenia 93344	Holan 8189	Kresta 5208	Martin 99063	Rafail 80567	Urlic
Ambrosiu 29382	Carolina 124453	Eva 88033	Humanu 108194	Klara 106189	Marton 87046	Regina 39449	Urban
Andor 102719	Cecilia 8396	Ersilia 96064	Hudurugă 29575	Klotilda 90726	Moisă 102794	Rene 90808	Valentin
Andrei 22291	Cesar 20058	Fabritius 20554	Ileana 54712	Kolojin 92495	Marild 98142	Raul 124379	Valeria
Angelica 8391	Ciril 51337	Fania 13693	Ileanuța 106176	Konrad 90677	Matei 12724	Richard 94915	Valeria
Ana 13680	Clementie 71106	Farcăș 22199	Ignatie 79306	Konstantin 89625	Maxim 108091	Robert 8161	Vasile
Antoni 21522	Constantin 80099	Felicia 102748	Icuța 58526	Kornel 124201	Melania 68737	Rocuș 13653	Ventel
Andriu 94933	Carola 73377	Felician 23102	Ilie 44738	Kornelia 94220	Malinda 29462	Roland 22260	Vendel
Antonia 510	Cornelia 57501	Ferdinand 8158	Irina 124019	Kristofor 90733	Melița 490	Roman 50636	Verona
Aurica 21357	Cristian 27983	Francisc 100847	Ilioaie 8225	Kristian 89925	Menandru 16607	Romeo 102772	Vidor
Aristid 107685	Danil 80219	Florița 21376	Irimiuț 39492	Kristina 8361	Mici 23145	Roza 91332	Victor
Armand 91314	David 124263	Florian 96067	Iozon 108420	Ladovic 108018	Mihail 108160	Rozalia 79328	Victoria
Arnim 88517	Dumitru 86327	Feliciu 87043	Inocențiu 73209	Ladisla 91531	Michea 89931	Rozina 29427	Vilma
Arnold 91521	Damian 39493	Filimon 90748	Irina 46943	Laura 94569	Milan 20564	Rojica 16610	Vilmos
Aron 89013	Dionisie 2314	Fodor 124199	Irimia 124374	Lazar 90531	Mor 124459	Rudolf 7150	Vințe
Arpad 124033	Desideriu 46942	Francisca 73217	Istimiliu 62604	Leuca 92337	Moricu 90791	Solomon 22282	Virgil
Arthur 8165	Dominic 29436	Frida 50632	Ivan 38885	Leuca 102953	Mozeș 88007	Samson 51340	Virginia
Arseniu 13664	Donesiu 82605	Fridonia 29434	Iftiniu 78458	Leonid 96060	Nicolaie 94950	Samu 71801	Walter
Attila 21367	Dora 108092	Fridoniu 8308	Isabela 8369	Lencița 90828	Nați 5203	Samuil 39574	Wilhelmina
August 94987	Dorotea 73213	Filip 109469	Isidor 100875	Leonida 93339	Nandor 93334	Sandor 124397	Wladimir
Aurel 87031	Dimitriu 51347	Gabor 22167	Isaie 91329	Leontin 106161	Narcis 100851	Sari 85674	Wolfram
Aurelia 29576	Dorimedont 37780	Gavrilă 34078	Istin 92342	Leonoara 91945	Natalia 22216	Sarolta 37786	Zaharie
Blaj 73333	Eberhard 16606	Gabriela 108078	Ienovan 99069	Leopold 90549	Nathan 73314	Sebastian 26330	Zador
Balint 108101	Edith 21958	Gulger 84231	Jacob 107649	Lidia 56349	Nelli 39593	Simion 16605	Zoltan
Baltezar 8252	Eduard 108043	Găburoi 45599	Janca 90447	Lina 92321	Nesti 520	Soma 13668	Zeni
Bandu 20074	Edvard 8217	Gilezan 105986	Joan 89963	Luca 108074	Netti 13666	Stefania 78846	Zenovie
Barbra 13773	Edvin 21510	Golescu 124041	Jancu 91505	Livia 94931	Nina 21372	Sabolciu 124100	Zofia
	Elexiu 13613	Gertruda 73332	Joachim 87533	Lazarescu 79112	Norbert 100478	Sanislo 68004	Zusana

Vă rugăm să grabiți cu comanda pentru-ca numerii doriți să nu se treacă.

La tragerile de până acum am avut norocirea să plătim de trei ori clienților nostri.

Premul de **600,000** — Cor. **1,800,000**
și marea lot de **400,000** — „ **400,000**

La 4 losuri total: **2,200,000**

Mii de oameni au obținut câștiguri mai mari la trecea loterie la — **KISS**

După fie-care tragere publicăm n merii câștigători dela in cele mai mari ziare din Budapesta, ca să se poată conștia că un deosebit noroc favorizează clientela noastră.

Incearcă și daci ori-cine norocul la — Kiss, fiindcă mare e norocul la Kiss

KISS KÁROLY és T-SÁ Budapest, IV. Kossut Lajos-ut. 13. Filiale: VIII, Erzsébet-körut 6.

Tragera pentru cl. I. loteria XIX. tocmai în 22 și 23 Noembrie 1906.

Vă rugăm să tăiați și să ne trimiteți!
COMANDĂ către banca: **KISS KÁROLY**
BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos-ut. 13.

Mă rog a-mi trimite los cl. I. loter. XIX. și planul ofic.
(o trimis interior în mărci postale.
o trimis de odată cu mand. postal.
o s'o primiți cu rambursă.)

Valoarea de cor.

o o o o o o o Ce nu doriți puteți șterge. o o o o o o

Adresa exactă: Numele Locuința, Str.
Nr. casei Posta ulț. (comit.)

Prețul losurilor de I-a clasă

- o optime Cor. 150
- o pătrime „ 3—
- o jumătate „ 6.—
- o un întreg „ 12—

P. T. D-le !

Am onorul a aduce la cunoștința P. T. Public, că în loc, **Ujtelep, Part-utca nr. 4** — sub firma recunoscută de autorități —

TIVADAR SANDOR

la 1 Septembrie am deschis o întreprindere de lumină electrică, de telefon și sonerii.

Primesc și pregătesc aranjamente de lumină electrică, de transmisiuni, telefoane, de parafulgere și struerii de casă. Strămut candelabre de gaz și petrol în de cu lumină electrică. În deposit am reflectoare, aranjamente de lumină electrică și de sonerii de casă.

Mai am în deposit uneltele de lipsă pentru lumină electrică, pentru telefoane și sonerii, precum tot felul de suluri de cărbuni pentru reflectoare, lămpi și materii de instalare.

Planurile și proiectele de spese le fac gratuit. Că merit încredere dovedește, că la societatea pe acții „Aradi Villamosági R.-T.” am fost aplicat 8 ani ca instalator.

Rugând sprijinul P. T. public, sunt **Tivadar Sándor,** instalator electric.

Din 1 Octobree cancelaria, depositul și atelierul meu vor fi în str. **Weitzer János** (palatul Minorităților) nr. 10 și până atunci mă rog a săvârși comunicatele de telefon și comanda prin dl **RADÓ GYULA,** nrul telefonului 238.

Deschidere de restaurant și berărie.

Am onoare a aviza onor. public, că am preluat

RESTAURANTUL văduvei Mirtl József

din strada **Lipót nr. 11.**

Culină bună ungurească și beuturi bune.

Primesc abonamente lunare.

Cu deosebită stimă :

SCHELL PÉTER, restaurantier.

AVIS!

Avem onoare a aduce la cunoștință dinstinsului public din Arad și provincie, că mi-am aranjat perfect afacerile și pot continua cu toate puterile

meseria mea de zidărie

deoarece în decursul celor 22 de ani activitatea de sine stătătoare, lucrările mele au fost primite cu mulțumire și satisfacție — îmi iau libertatea a solicita și mai departe protecția On. public — asig. dinainte că și de aci înainte mă voi nisui să săvârșesc ori ce lucrare de zidire ce mi-se încrede, cu aceiași soliditate și conștiinșitate.

Iau întreprindere ori-ce zidiri noi în ori-ce formă, moidficări și reparații după planul și prețul stabilit. Mi-am deschis cancelaria în Str. **Leiningen 11** și rog pe On. public să mă protejeze.

Cu stimă : **Weszely J. Pál,** tâmplar

Dacă voești să fii frumoasă

să folosești

crema de lacrimoară a lui **Vasváry** ce are efect mare și sigur.

Nu conține materie unsuroasă, e compus din alifii inviolabile. Se poate folosi și ziua ! Face să dispară petele, urmele de vărsat, creșelele, arsura de soare și tot felul de morburi de piele.

Face fața albă și curată.

1 borcan de cremă lacrimoară 1 cor. Prav de păr de lacrim., cutia 1-20 „ Sapun de lacrimoară, bucata —70 „

Se capătă în farmacia lui **VASVÁRY ELEMÉR** în Hódmezővásárhely.

Fondat la 1846.

Telefon 25—37.

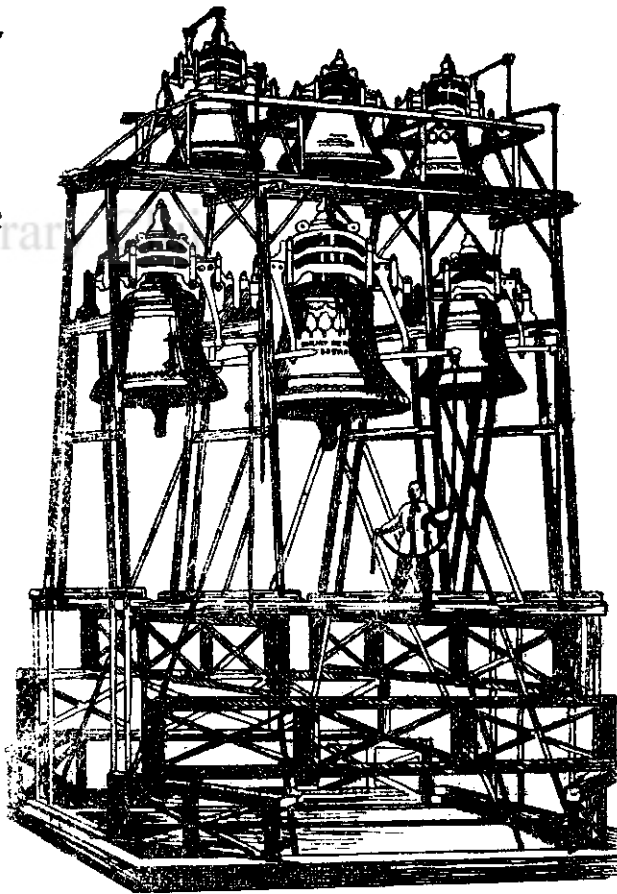
Pozdech József următor **Thury Ferencz**

Budapesta,

VI, Lehel-utca Nr. 8.

Mare fabrică de instrumente muzicale de suflat, turnătorie de clopote și metale, făurărie și ajustărie de clopote cu brevet.

Catalog și preliminar de spese trimite franco.

Nou comerci.

Lithografie.

Institut de lithografie și tipografie

a lui

KÁLLAI ÉS BORHEGYI

ARAD, str. Atzél Péter nro. 1.

Edificiul primei bănci Aradane.

Intrare strada Zrínyi.

Primește spre efeptuire : bilete, vignete, anunțuri de logodnă, conte, circulare, hărtie de epistole, măpi, autografii etc. pe lângă prețuri moderate și în execuția cea mai modernă.

Tot felul de
dreğere de oroloage
 ce nu mai se poate închipui
numai 1 coroană,

sticlă pentru orologiu de buzunar, arătător 10 cr.

Rog să cercetați atelierul meu după acest chip portal.

Rog să cercetați atelierul meu după acest chip portal.

La orologierul **SCHWIMMER ALBERT, ARAD**

SZABADSÁG-TÉR Nrul 5-6.

Lângă cafeneaua Pölzl. Lângă cafeneaua Pölzl.

ATENȚIE!

Gel mai vechiu și bun magazin de mașini din com. Ciănad a lui

Glück Samu
 MAKÓ.

Life-rează **Mașini de sămănat** după cel mai nou metod,

15 serie 200 fl., ● 17 serie 210 fl., ● 19 serie 225 fl., ● 21 serie 240 floreni.

Cea mai nouă :: bicicletă pentru armată „METEOR“ tare cu 65 fl.

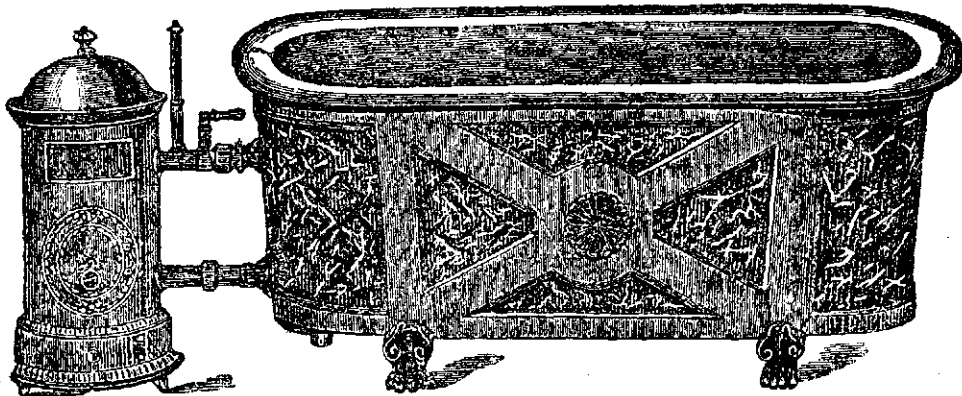
Mașini noi de cusut „SINGER“ 80 fl.

CIURUI, TRIERE, MORIȘTE, pluguri de oțal și alte instrumete pentru economie.

Curele și oleuri pentru mașini, unsoare de mașini pe lângă prețurile cele mai ieftine și pe lângă condițiile cele mai favorabile de plătire.

Vană de scăldat cu încălzitoare cu cuptor ce încălzește jur împrejur dela 50 cor. în sus.

Asortiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârinate, vane de șezut, vane pentru copii, etc. Primese instalare de apaducte, de closete engleze și de pompe.

LEFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51. Tr.

Preț-curent gratuit și franco.

Să părtinim industria din patrie!

Prăvălia cea mai mare de cufere din Seghedin este alui

Szegszárdi József în Szeged
 Iskola-utca nr. 25, vis-à-vis de „Hungaria“.

Recomandă în atenția P. T. public din provincă cuferele sale de drum, portmoneurile de toaletă, portmoneuri pentru acte, advocați și pentru aparate propriu, în asortiment bogat, în deposit — asemea recomandă țintoarele sale de bastoane, de ploiere și de arme, cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din provincă se execută punctual și repede.

Să părtinim industria din patrie!

Serviciu solid — lucruri distinse.

Serviciu solid — prețuri moderate.

ÎN ATENȚIUNEA CINULUI PREOTEȘC!

Am onoare a recomanda unieui meu

croitorie pentru **de haine preotești**
 tot felul

precum: reverenzi, cimade, paltoano, camilafcă și capșon. În magazinul m-u țin numai stofă de calitate primă. Pun mare pond pe forma esteroară ca să câștig plăcerea onoratei preoțimi, care mă va onora cu comanda.

Varga János succesor **MUTS JÁNOS**

croitor de reverenzi și vestminte preotești

în B u d a p e s t a, IV., Váci-utca nr. 70.

Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% al greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Pe durata sezonului
de Toamnă.

Fischer Simon

ARAD,
Szabadság-tér
* nr. 12 *

Mare prăvălie de rufe.

Intre măce
rii Glück
* Koch *

Catalog de prețuri senzațional de ieftin

Pentru copii clasă separată.

Cravate pentru copii!

Cravate de spălat (ciucur)	10 cruceri.
" " regatta	15 cr.
" " mătasă	25 "
" " regatta	25 "
" " plastron	29 "

Gămăși pentru copii!

Cămăși călțate albe	95 cr.
" din șifon veritabil	1.05 "
" " cu piept moale	1.25 "
" de tot fine	1.45 "
Gulere și manșete de calitate foarte bună.	

Pălării pentru copii!

Pălării de toamnă	75
" negre și colorate	95
" mai fine	1.25
" elegante	1.35
" cu căptușală de mătasă	1.50

Căciuli pentru copii!

Căciuli de sport din pânură coțcată	35 cr.
" " " " " vinată	50 "
" " " " " cheviot	65 "
" de matroz din materie vinată și roșie	75 "
" din mătasă	1.15 "

Ploiere pentru copii!

Ploier din crotse	95 cr.
" " clott	1.15 "
" " canelab	1.45 "
" " șerge	1.60 "
" " mătasă	1.75 "

Batiste pentru copii!

Batiste ilustrate	05
" din șifon alb	08
" " păuză	11
" " " mai fină	14
" " batist color at	18

Ghiozane (tașcă) de școală!

Ghiozane din pânză cernită	35 cr.
" colorate cu chipuri	45 "
" din pânză scutită de apă	50 "
" " materie bună trainică	60 "
" " piele	75—1.50 "

Giorapi pentru copii cu patentă, făcuți de robi!

Giorapi cu preți după mărime.	
" patent de calitate bună	12—27 cr.
" " " diamant negru	19—38 "
" " cu călcăi dublu	27—45 "
" " de cea mai bună calitate	32—57 "

Deosebiți articlii pentru copii!

Nadrugi cu țitori de gummi	19—25
Briceag cu plesele de os alb și șur	20—30
Perii pentru dinți	10—25
Portmoneu de bani din piele	10—50
Calamare de buzunar patent	25—50

Clasa modei de bărbați. Catalog ieftin!

Rufe albe bărbătești!

Cămăși colorate cu pept moale	1.15 cr.
" din șifon cu pept piquet	1.35 "
" " sephir englez colorate	1.45 "
" de tot fine cu asept damast	1.65 "
" speciale vârgate drapa	1.75 "

Pălării bărbătești noufăți!

Pălării barb. de calitate bună	1.25 cr.
" " " " mai sigură	1.50 "
" " colorate și negre, formă nouă	1.75 "
" " elegante, fină de lână	2.00 "
" " cele mai fine de iepure	2.50 "

Ploiere pentru bărbați!

Ploiere de croise	1.15
" bune din clott	1.35
" trainice din canela	1.45
" din mătasă gloria	1.75
" " " fină	1.95

Năframe pentru bărbați în deposit uriaș!

Năframi de batistă frumoase	11 cr.
" " regatta	19 "
" " mătasă	25 "
" " " regatta admirabile	35 "
" din " curată	50 "

Diferiți articli de modă pentru bărbați!

Mare asortiment de batiste, bucata	19—25 cr.
Țitoare de nadrugi de cal. bună	35—50 "
Legătoare de cioapi " " "	39—50 "
Mulțime de nasturi pentru magnette	25—50 "
Ismene de köpper, calitate bună	95 "

Giorapi bărbătești!

Giorapi de macco colorare naturală	19
" colorați și negri, părechia	25
" vargați de modă	35
" special, de cel mai nou model	45
" din ață curată	55

Clasa modei pentru dame.

Rufe albe femeiești!

Cămăși fem. din șifon, decorate cu broderie	85 cr.
" de madipul cu broderie minunată	1.15 "
" din pânză fină brodată cu mâna	1.50 "
" batist franc. colorate	1.75 "
" pânză de rumburg ptr trousseau	2.00 "

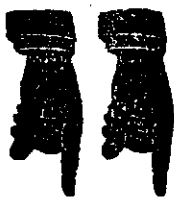
Diferiți articli de modă pentru femei!

Ploiere pentru dame	1.75 cr.
Brăue de mătasă negre și în colorii	50—95 "
" " " cu gummi " " "	95—1.50 "
Giantă de piele mai noauă	45—1.90 "
Cravate de mătasă și gulere.	

Giorapi pentru femei!

Giorapi legați negri și în colorii părechia	25
" după cea mai noauă modă cu vargi	35
" din ață curată	45
" " flor negru	55
" " " de tot fin	65

CĂRȚI IN COMISIUNI

„TRIBUNA“

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

OPRI și BROȘURI

Invitări

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

Se recomandă

a executa următoarele:

Tot felul de lucrări tipografice

atingătoare de această branșă

FOI PERIODICE

PREȚ-CURENȚURI
în orice limbă

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

Diferite tipărituri pentru bănci

Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.

Preturi moderate!

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

EDITURA PROPRIE

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

La administrația „Tribuna“ să afla de vânzare următoarele cărți:		Almanahul „Petru Maior“	4.—	Zianu: „Potpourri“	1.—
Chendi: „Zece ani de mișcare lit.“	Cor. 1.—	Manegău: „Reunirea Românilor“	4.—	„Musa someșană“	—30
Slavici: „Vatra părăsită“	1.50	Popescu: „Petru Cazacul“	1.60	Lăpădat: „Conferințe“	—20
Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele“	5.20	Păcățianu: „Principiile politice“	2.—	La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.	
N. Iorga: „Călătorii în Rusia“	—40	dto „Libertatea“	2.—	„La Roma“ de Russu Șirlianu Cor. 2.—	plus 10 fil. porto
Ardeleanu: „Buchetul meu“	1.—	Chendi: „Ioan Botezătorul“	1.—	„Povești și schițe“ de S. Secula	1.— 5
dto „Lupta pentru drept“	2.—	Pușcariu: „Juvenilia“	1.60	„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40 5
dto „Judecătorii cu jurații“	—80	Cunțan: „Poezii“	1.—	„Școlarul declamator“	0.50 5
tbl. „Bunul Econom“ Nr. 1, 2, 3, 4,		„Monografia Brașovului“	4.—	„Ștrăpi de roană“	1.— 10
5, 6, 7	nrul —30	„Biblioteca Noastră“ nr. 3—4, 5, 7,		„Anr“ Const. Hodoș	1.50 10
		8—9, 10, 11—12, 13, 14, 15—17 nrul	—28	„Telegrama“ farză în 3 acte	0.80 3
				„Amicul Poporului“ T. Vuiculescu	1.— 10

Staffner Sebestyén atelier de gravură

Oroszlán-u. 13. SZEGED Kárász-u. 14. sz.

EXTRAORDINAR! Gravuri artistice în oroloage, monograme, couvexe și embleme din aur și argint. Efectuirea monogramelor, emblemelor și a lucrurilor de Damasc, în mod prompt și artistic, în aur, argint, și preste tot în orice metal, după planurile și desemnările cele mai noi. Clichée de metal și lemn. Modele necesare pentru formă. Sigile și peceți din oțel și aramă roșie. Inscricții pe uși și mașini. Primesc spre efectuare modele de aramă roșie și umplute, precum și alte gravuri în sticle, os de elefant, scoică, etc. și le și lucru în modul cel mai artistic.

Serviciu constiențios și prețuri ieftine!

Un băiat care știe vorbi românește se primește de învățacel.

In atențiunea comunelor bisericesti!

Pregătesc în timpul cel mai scurt posibil după comandare, în ori ce stil, edificii, decorări externe și interne, statue de biserică, de grădini și de salon, după modeluri sau turnare, morminte frumoase de piatră sau ciment dela 50 cor. în sus, precum ori și ce se ține de sculptorie.

Osváth I. Antal, sculptor

Nyiregyháza, strada Kossuth nr. 51.

Nu-ți asudă ma mult
picioarele

dacă întrebuințezi

„Sudin“

cel mai potrivit medicament al
timpului modern contra asudării
mânilor și a picioarelor. După în-
trebuințarea unei sticle, deplin
succes.

Prețul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul:

Farmacistul Nagy Kálmán Nyiregyháza

— Expediție promptă prin poștă. —

Dacă vei întrebuința distrugători
de bătători numit

„Togo“

fără nici o durere te vei scăpa
de bătători.

Prețul unei cutii 1 cor.

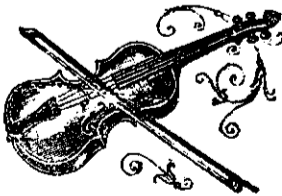
Acesta e pregătit — și adus în
circulație după metoda profeso-
rului japonez Dr. Takacu — de
câtre

Cel mai bogat magazin pe câmpie
pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

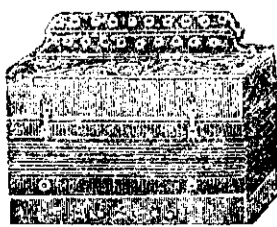
SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate
cele mai bune **violine, celo, gurdune, braci**
(violina secundă, și **strune** și mai
departe **clarinete, harmo-
nice.**

Reparări se efectuează artistic și în
modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate
în limba maghiară și ger-
mană.

Iarăși noroc colosal la Gaedicke!

În colectura mea până acum îndeosebi preferată de
noroc în câștig, s'a dovedit și în cele din urmă două lo-
terii, căci a fost în cele două premii principale norocilă,
zilnic un premiu principal la Gaedicke
se zicea aproape din fiecare gură, căci scosei în
ultimele două trageri de loterie singur următoarele
câștiguri principale, plătindu-se onorațiilor mei mușterii:

**cel mai înalt câștig principal de
400,000 coroane la Nrul 19406**

90,000	coroane	la	Nrul	3148
60,000	”	”	”	3952
50,000	”	”	”	64714
30,000	”	”	”	42778
30,000	”	”	”	88837
25,000	”	”	”	15900
20,000	”	”	”	88000
15,000	”	”	”	43841
15,000	”	”	”	95793
15,000	”	”	”	115220
15,000	”	”	”	121497
15,000	”	”	”	97214
10,000	”	”	”	35828
10,000	”	”	”	71772
10,000	”	”	”	42529

Cine voește să facă un câștig principal, trebuie să-și
cerce norocul la »Glücks-Gaedicke«, căci aici s'a dovedit
până acum cele mai multe câștiguri.

Tragerea clasei I. se începe deja

în 22 și 23 Noemvrie
și costă un

los întreg	jumătate	pătrar	optime
12.—	6.—	3.—	1.50 coroane

Toți mușterii mei primesc șecuri postale, în care pot
trimite taxele fără spese, așa dară sunt scutiți de porto
postal.

Numărul mușteriiilor mei crește din tragere
în tragere, o dovadă, de ce mare noroc se bu-
cură colectura mea la trageri în cercul muș-
terii lor.

Încercați-vă odată norocul la »Glück-Gaedicke« și veți
avea sigur rezultat bun.

Banca GAEDICKE
BUDAPEST
VI., Kossuth Lajos-utca 11.